

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

Nr. 50(870) * MONTREAL, 1963 m. GRUODŽIO - DECEMBER 11 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

Kinai Sovietams sako teisybę

☛ Kaip vairuos Johnsonas?

☛ Paulius VI vyks Palestinon

☛ Kastrininkai Amerikoje

Tautinės Kinijos atstovas Yu-Chi Hsueh gruodžio 3 dieną sudrumstė pasinėrusią sovietinę nirvanon

RUSŲ IMPERIALIZMO - KOLONIALIZMO UŽMAČIA.

Progos tokiam sovietinio kolonializmo pajudimui išsi-prastos inertinės padėties davė 1961 metais Jungtinių Tautų sudarytas „Dekolonizacijos komiteto“ pranešimas.

Yu-Chi Hsueh atvirai, tiesiai ir konkrečiai nurodė: Vakarų valstybės — Anglija, Prancūzija, Ispanija — baigia kolonijas naikinti. Nuo to laiko kai sudarytas komitetas, 7 buvę kolonijų kraštai dabar jau nepriklausomos valstybės, tiktai

IŠ VIETOS NEJUDA SOVIETINIS KOLONIALIZMAS

Nėra nė vieno pavyzdžio, kuris parodytų, kad Sov. Rusija kam nors būtų suteikusi laisvę ir nepriklausomybę.

Sovietija, kai tiktai užsime-nama apie kolonializmą, tuo-jau tą verčia šaltojo karo kur-stymu.

Pavergtųjų seimas, esąs ki-toje gatvės pusėje, kasdien pri-mena, kad

BUVUSIOS LAISVOS VALSTYBĖS RUSIJOS PADARYTOS KOLONIJOMIS:

Estija, Latvija, Lietuva, Ukraina, Koreja ir kt. Jos tebėra Sov. Rusijos okupuotos, ir mū-sų pareiga duoti joms žinoti, kad jų nelaimė neužmiršta, kad Jungtinės Tautos jas nuo-lat turi mintyti, nes

KOLONIALIZMAS VISUR KOLONIALIZMAS — AFRIKOJE AR EUROPOJE

Kolonializmas ir liks visur kolonializmu ir šaltuoju karu jo nieks negalės išversti. Ir dėl to Jungtinių Tautų narių sąjia nė negali būti rami, o specia-laus Dekolonizacijos komite-to pareigos nebus baigtos lig-tol, kol kolonializmas bus, ne-žiūrint kur, Afrikoje, Azijoje, Europoje ar Pietų Amerikoje.

Pagerbkime puikų tautinės Kinijos atstovo Yu-Chi Hsueh pasisakymą rašydami jam padėkos laišku už teisingą žo-dį. Ypač, kai jis šiuo savo pa-sisakymu sudrumstė visą šią stovinčią balą, ir dėl to turėjo pasisakyti ir kiti JTO atsto-vai.

Tragingiausia, žinoma, rolė atiteko satelitams, nes **SATELITAI TURĖJO GINTI SAVO PAVERGĖJUS.**

Toks gynimas iššaukė JAV atstovo reakciją. Amerika ir gi negalėjo fakto nutylėti ir pra-leisti negirdomis, nors šiaip jau Kennedy laikais neparodė nuosirdumo, nors oficialiai ko-lonializmui nepritarė.

Stevensonas, kaip JAV am-basadorius, kuriam priklauso pagrindinis žodis, tiesa, nepa-sisakė, (ir tai ne be reikšmės), bet JAV delegacijos narys at-siliepė atviru žodžiu.

S. R. Yates, ypač reaguoda-mas į Mongolijos, Gudijos ir Bulgarijos marionečių atstovų pasisakymus, kad girdi, Ameri-ka, ekonomiškai remdama at-silikusius kraštus, tuo, nori juos padaryti savo satelitais, - Yates turėjo pasakyti, kad

DIDŽIAUSIA KOLONIALI NE IMPERIJA YRA SOVIETIJA,

kuri ligšiol dar nė vienam pa-vergtam kraštui nedavė lais-vės ir nepriklausomybės.

Kennedžio tragedija gero-kai sumaišė pasaulinės politi-kos kortas. Turtum su jo mir-tim užsisibagė visas politinis lai-ko tarpsnis — nuolaidų ir švel-numo sovietinei agresijai.

DABAR REIKIA NAUJAI POLITISKAI SUSIORIENTUOTI.

Tam tikslui dabar praside-da valstybių galvų palerinažas ir vašingtonų. Vienas po kito atvyks daugelio valstybių va-dovai ir tarsis su naujuoju J. A. V. prezidentu, Johnstonu. Dabar yra

GALIMYBĖ KEISTI POLITINIS VAKARŲ GAIRĖS.

Dabar būtų metas Vaka-rams parodyti savo stuburkau-lį, savarankiškumą ir savo pre-stižą atstatyti į tinkamą aukš-tumą.

Johnson, nors pirmoje kal-boje pasirodė labai konkretus, bet ar jis sugebės išlaikyti sa-varankiškumą ir JAV politi-kos? Atrodo, kad

NAUJASIS JAV PREZI-DENTAS BŪS KONKRETIŠ KESNIS?

Reiktų jau baigti JAV nu-garkaulio nepatvarumą ir pa-rodyti tikrą savo galią. Bet ki-ta vertus, konkreti politika lyg ir suka į tas pačias vėžes, tiktai konkretiškesnėmis prie-monėmis: JAV mažina kariuo-menę ir karinį biudžetą. Ar tai nėra kelias atgal?

Kanada įkandin taip pat mažina kariuomenę ir biudžetą. Ką tas reiškia? Ar tai nesu-tartinė defenzyva? Ir tai da-roma kaip tiktai tada, kada

VAKARŲ KONTINENTE PASTIPRINAMA KOMUNISTINĖ AGRESIJA IR DIVERSIJA.

Štai, Venezueloje bolševikų sabotažo aktai.

Bolivijoje taip pat netvar-kos reiškiniai, daromi akiplė-šiškai bolševikinių gaivalų: bolševikinės profsąjungos pa-grobė „užstatais“ keliolika amerikiečių ir kitų tautų žmo-nių. Bolševikinis sabotažas vyksta ir kitose Pietų Ameri-kos valstybėse. Į ką tas veda?

KAS NAUJA KANADOJE

KANADOS VIENYBEI PAVOJAUS NĖSĄ

Kanados provincijų ir Fe-deralinės vyriausybės koncen-tracija pasibaigė kompromisu, bet viltingai.

Mokescių klausimu susitar-ta, nors buvo laukiama sunku-mų. Federalinė vyriausybė provincijoms pakėlė išmokėji-mus 87,440,000 dolerių, kurių pusę gauna Quebecas; Onta-rio gauna apie ketvirtadalį.

Federalinė vyriausybė pro-vincijoms pridėjo 13 milijonų dol. skirtumui, kuris susida-rys pensijas pakėlus iš 65 į 75 dolerius, išmokėti. Toks pinig-i nio klausimo išsprendimas pa-tenkino visus, nors tam klau-simui persvarstyti ir jį patiekti sekanciai konferencijai, kuri įvyks 1964 metų pradžioje, su daroma speciali komisija.

Kas ypač buvo opu — Ka-nados vienybei grėsęs pavojus — kaip konferencijoje pa-aishkės, neturi pavojaus. Ir Quebeco, kur separatizmo klausimas opiausias, ir Onta-rio, kaip svarbios provincijos, pre-mjerai pareiškė, kad Kanados Federacijai pavojus negresia, nors Lasage pasakė, kad Que-becas turi turėti daugiau ita-kos Kanados gyvenimui, o Pe-arson sutiko, kad Quebecas

BAŽNYČIOS SUSIRINKIMO SESIJA BAIGTA.

Sekanti paskelbta 1964 m. rudenį. Susirinkimas ryžtasi ei-ti į dideles reformas ir tam tiks-lui ruošia naujus projektus, ku-rie Bažnyčios santvarkoje duos daug nauja, pristai-ki-nant prie naujų gyvenimo są-lygų.

Popiežiaus galia sumažina-ma. Į liberalizmą vedami kiti reikalai, kaip pamaldų, sutuok-tuvių, ištukų, santykių su ki-tomis tikybomis klausimai.

Ypatingą susidomėjimą su-kėlė

POPIEŽIAUS NUTARIMAS VYKTI Į PALESTINĄ

ir aplankyti Kristaus gimimo, mirties ir kitas vietas. Tai bus atlikta 1964 m. sausio mėne-sio pradžioje. Tai pirmas toks Popiežiaus žygis.

NMP SESERYS IR KLK MOTERŲ DRAUGIJA

sekmadienį suruošė NP Dievo Motinos šventę ir dr-jos meti-nę šventę. Pamaldose dalyva-vo su vėliava, o po to Seselių patalpose vyko akademija, ku-rios metu p. Jonynienė skaitė labai įdomią paskaitą, buvo mergaičių pasirodymas ir vai-šės. Ta pat proga buvo atsi-sveikinta su greit iš Montrea-lio išvykstančiu Tėvu L. Za-remba.

Minėjimas buvo labai gra-žus.

KITOS NAUIENOS

— Venecueloje, nežiūrint komunistų grasinimų, rinki-muose dalyvavo 95% balsuo-tojų skaičius. Prezidentu išrink-ta Leone.

— Cape Canaveral vieta pakeista į Cape Kennedy, bet

yra reikšmingesnė ir skirtin-gesnė provincija už kitas Ka-nados provincijas.

VALSTYBINĖS PENSIJOS KLAUSIMAS AKTUALUS

Liberalų vyriausybė yra pa-ruošusi įstatymo projektą, ku-ris numato pensijas valstybiniu mastu, kai ligšiol jos yra pro-vincijų rėmuose. Tos pensijos projektuojamos minimumo pragyvenimo dydžio — apie 175 dol. mėnesiui.

Šis rimtas pensijų projektas susidūrė su provincijų pasiprie-šinimu, o ypač su draudimo kompanijų nenoru atsisakyti savo pajamų už draudimus.

Bet liberalų vyriausybė sa-vo projekto neatsisakė ir jį stumia pirmyn. Gal jis nepra-eis toks, kokis paruoštas, bet jis vis dėlto norima įvesti į vi-sos Kanados gyvenimą ir pen-sijų išmokėjimus padaryti Fe-deralinės vyriausybės rūpes-čiu o pačias pensijas padaryti tokias, kad visi, kas jas gauna, kad galėtų iš jų pragyventi, kai už 75 dol. pragyventi ne-imanoma. Šis liberalų federali-nės vyriausybės planas yra ge-ras, ir jį reikia visiems pala-kyti.

gyventojai nepatenkinti.

— Chruščiovas, Goeringo pavyzdžiu buvo medžioti el-nių.

— Ruby byla atidėta vasa-rio 2 dienai.

Spec. kom. pradėjo tirti Ke-nedy nužudymo bylą.

— JAV grafikos parodą Maskvoje lanko nepaprastai dideis žmonių skaičius. Pārda išreklamavo Pravda, piktai vertindama abstraktinę daile.

— 7-se Kanados kviečių lai-vuose rasta stiklų.

Montréal, P.Q.

BANKO „LITAS“

REIKALAI

Svarbūs persitvarkymai „Lito“.

Paskutiniame šių metų „Li-to“ mėnesiniame posėdyje bu-vo padaryta visa eilė svarbių nutarimų:

1) Ryšium su naujo Provin-cijos kooperatyvų įstatymo (Bill No. 8) įsigaliojimu, ban-ko vedėjo D. Jurkaus pasiūly-mu nuo ateinančių metų pra-džios Banko vedėjų pakvies-tas P. Rudinskas; dabartinis vedėjas D. Jurkus tampa at-skaitomybės vedėju. Vedėjui D. Jurkui už jo sėkmingą va-dovavimą bankui per išstius 9 metus Valdyba išreiškė nuoširdžią padėką.

Pagal naują įstatymą tik vienas valdybos narys — ban-ko vedėjas — begali būti atly-ginamu tarnautoju. Kadangi dabartinėje padėtyje praktiš-kas „Lito“ reikalų tvarkymas buvo padėjęs P. Rudinsko ži-nioje ir, be to, jis yra vienini-telis nuolatinis „Lito“ tarnau-tojas, tai buvo rasta tikalin-

PLB Valdybos veikla

IŠ PLB VALDYBOS GRUODŽIO 1-SIOS POSĖDŽIO

1. PLB V-ba turėjo savo 5-ji posėdį 1963 gruodžio 1 Cle-velande. Posėdžio klausimais raštų pasisakė PLB K-ros T-bos pirm. dr. J. Puzinas, aki-vaizdiškai dalyvavo visi kiti v-bos nariai ir JAV LB T-bos narys bei JAV LB CV vicep. V. Adamkavičius.

2. Pasiinformuota apie PLB pirm. J. Bachuno lankymąsi New Yorke lapkričio 23—24 ir dalyvavimą VLIKO suvažia-vime.

3. PLB v-ba, susipažinusi su VLIKO konsolidaciją lie-čiančia medžiaga (dr. J. Puzi-no ir dr. A. Nasvyčio raštu pa-teiktais pranešimais, VLIKO pirm. dr. A. Trimako lapkri-čio 12 raštu ir PLB pirm. J. Bachuno žodine informacija iš jo lankymosi New Yorke VLI Ko sesijos metu) ir šį klau-simą apsvačiusi, sutarė savo nuomonę. (Kokią? NL.).

4. PLB vicep. švietimui Alf. Mikulskis pateikė PLB Kult. T-bos švietimo Sk. sudarymo projektą, kuris buvo priimtas, ir netrukus Clevelande bus su-darytas 7 asmenų švietimo Sk. prezidiumas. Jis rūpinsis švie-timo reikalų studijavimu, ko-ordinavimu, informacija ir tt.

5. Pirm. J. Bachunas refe-ravo lietuvių spaudos leidėjų ir redaktorių suvažiavimo klau-simą. Nutarta aiškintis galimy-bes kviešti lietuvių spaudos leidėjų ir redaktorių suvažia-vimą 1964 birželio 6—7 Ta-bor Farm, Sodas, Michigan, kur suvažiavimo dalyviai būtų pirm. Bachuno svečiai.

6. PLB vicep. jaunimui V. Kamantas referavo Pasaulio

giau prisitaikyti prie naujo įs-tatymo reikalavimų ir sukeisti jų pareigas.

2) Nutarta nuo ateinančių metų pradžios padidinti darbo valandas sparčiai augančiame Rosemounto skyriuje.

Nuo N. Metų Rosemounte „Litas“ veiks trečiadieniais nuo 7—9 val. vakaro ir penk-tadieniais nuo 1—6 val. ir nuo 7—9 val. vakaro. Lig šiol buvo tik nuo 7—9 val. vakaro tomis pačiomis dienomis, to-dėl ne visi galėjo „Lito“ pa-tarankvaimis pasinaudoti.

3) Aušros Vartų parapijos skyriuje nuo ateinančių metų pradžios „Litas“ bus atidary-tas dienos metu 10—1 val. ant radieniais, trečiadieniais ir ket-virtadieniais ir vakarais 7—8 val. trečiadieniais ir penktadie-niais. Be to, kaip ir dabar, nuo 10.30 iki 12.30 val. sek-maidieniais. Ryšium su dienos valandų įvedimu Rosemounte, Aušros Vartų skyrius penkta-dieniais bus atidarytas tik va-karais.

Šių metų praktika parodė, kad šitos valandų pertvarky-mas turėtų geriau patarnauti po Montreali išsisklaidžiusie-m „Lito“ nariams. Šie visi pa-keitimai įsigalioja nuo 1964 m. sausio mėn. 1 d.

4) Asmeniškų paskolų rei-ka-lu padarytas palengvini-mas: visi, kurie „Lito“ turi nu-mokėtus morgyčius, Kredito Nukelta į 3-čią psl.

Lietuvių Jaunimo Kongreso šaukimo klausimą. PLB V-ba numatė Kongresą šaukti 1966 arba 1967 S. Amerikos konti-nente. Kongresas suburs viso pasaulio lietuvių jaunimą vie-non vieton pabendrauti, sustip-rins jaunimo lietuvišką tautinį susipratimą, pabrės jaunosios kartos pasiektus laimėjimus mokslo, meno, sporto, literatū-ros, muzikos, politikos ir ki-tose srityse, sieks sudaryti są-lygas jaunimui jį planuoti ir vykdyti. Jo metu vyks paro-dos, sporto varžybos, koncer-tai, paskaitos, ir kt. PLB v-ba stengsis, kad į jį kuo gausiau atvyktų kituose kraštuose gy-venančias jaunimas. Kongreso min-tis bus pateikta visoms jauni-mo organizacijoms ir kraštų B-nėms, atskliausiant dėl vyk-dymo. Ruošimą ir vykdymą atliks jaunimas, globojamas P LB.

7. PLB vicepirm. visuomeni-niams reikalams dr. A. Nasvy-tis referavo Peticijos Jungti-nėms Tautoms klausimą. Nu-tarta šiuo reikalu pasitarti su diplomatais ir kitais organais, pagal PLB Seimo nutarimus.

8. PLB reikalų ved. E. Kar-nėnas painformavo apie PLB V-bos biuletenio Pasaulio Lie-tuvio 1-jo numerio spausdini-mą ir siuntimą. 4000 egz. iš-siusti 19-kai kraštų B-nių, lie-tuvių spaudai, atstovybėms, konsulatams, centrinėms orga-nizacijoms, P. L. B. Seimo na-riams, PLB darbuotojams ir t. t. Ruošiamas spaudai 2-sis nu-meris.

9. PLB v-ba savo teisiniu patarėjų pakvietė clevelandie-tį adv. J. Smetoną.

10. Patvirtintas naujas Pa-saulio Lietuvio redakcinio ko-lektyvo narys P. Joga iš Ak-ron, Ohio. Dabartinis PL red-koлекtyvas yra: St. Barzdu-kas, Pr. Joga, Vyt. Kamantas ir Edv. Karnėnas.

11. Nutarta ateinančius 1964 m. skelbti Donelaičio Me-tais, tuo prisimenant vieno iš mūsų didžiųjų rašytojų 250 metų gimimo sukaktį (gimęs Mažojų Lietuvoj 1714 sausio 1).

KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ SVEIKINIMŲ

paprastų kortelių ir liuksusi-nių spalvotų 25 rūšių, įvai-raus brangumo, su lietuviškais įrašais galima užsisakyti „Ne-priklausomos Lietuvos“ lei-dykloje. Galime pasirinktiems sveikinimams atspausdinti spe-cialius, pagal užsakytojo pa-gaidavimą, įrašus.

Paprastų, baltų kortelių, su vokais, kaip ir pernai, 10 gražių kortelių, su paveik-lais, ir 10 baltų, taip pat su vo-kais — 3 doleriai. Užsakyto-jams išsiunčiame paštą.

Montrealiečiai galėtų užėti i N Lredakciją ir išsiskirti iš katalogo, o visi kiti gali sveiki-nimų užsisakyti laiškais adre-su: 7722 George Street, La Salle, P. Q.

Gruodžio mėnuo-spaudos platinimo laikas

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĘ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$ 5.00 Canada\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika..\$ 5.50 America & S. America\$ 5.50
Visur kitur.....\$ 6.00 Other Countries...\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

O vis dėlto reformos bręsta...

VIS DĖL TA RAŠYBA!

Laikraščiuose buvo pasaulio Lietuvių Bendruomenės pa-
reiškimas, kur naujoji PLB
Valdyba pateikė savo pagrindi-
nius siekimus. Kiek praplėstą
tą pareiškimą PLB Valdyba
pakartojo savo organe „Pa-
saulio Lietuvyje“ (Nr. 1, 1963
lapkritis). Vieną iš priemonių
savo siekimams įgyvendinti
Valdyba žymi gimtąją kalbą.
Apie ją pareiškime pasakytą:

„Gimtoji kalba lietuviui yra tau-
tinės jo garbės reikalas ir raktas į
dvasinius tautos lobius, todėl PL
B Valdybai rūpės, kad ji būtų va-
rtojama visu jo gyvenimo plotu:
šeimoj, mokykloj, draugijoj, baž-
nyčioj. Tautinės drausmės ir tvar-
kos reikalas taip pat rašte vartoti
vieną rašybą, ir tokia rašyba yra
tradicinė jablonskinė rašyba, ne-
prikllausomos Lietuvos atitinkamų
įstaigų oficialiai įvesta ir niekeno
neatsaukta. Ji būtina ypačiai mo-
kykliniams vadovėliams“.

Kas galėtų iš esmės ne-
vartoti tokiame PLB Valdybos pa-
reiškime! Stiprus, aiškus. Tik
tai kodėl jablonskinė rašyba
tradicinė? (Čia apie rašybą tik
tai ir tekalbėsime). Jeigu ta ra-
šyba

„nepriklausomos Lietuvos atitin-
kamų įstaigų oficialiai įvesta ir
niekeno neatsaukta“.

tai dar nėra didelio pagrindo
vadinti ją tradicine, o juo lab-
iau — nekeistina. Gryna tie-
sa, kad rašyba turi būti viena,
ypač mokyklai. Bet jablonski-
ne rašyba jau seniai yra nepa-
tenkintų ir norinčių reformos.
Apie reformą kalbėta ir rašyta
jau nepriklausomoje Lietuvoje,
buvo net ir projektas. Dėl
to jeigu toks reikalas, tai ar
jablonskinė rašyba, kad ir su
kaikuriais stambiais trūkumais,
iš tikro jau nelieštinama? Paimki
mė pavyzdžių.

Augščiau cituotame PLB
Valdybos pareiškime skaitome
žodį **niekieno**. Man nė vie-
no lietuviuo nėra tekę girdėti
taip tą žodįariant. Kodėl taip
turime rašyti? Daugybė lietu-
vių, kiek man yra tekę girdėti
kalbant, sako **keno** ir **niekeno**.
Šitaip lengviau tuodu žodžius
ir ištart. Kam gi tad apsisun-
kinti ir rašyboje?

Įtaigojami rašyti **aukštas**,
aukštinis, **aukštuolis**... **sluoks-**
nis, **sluoksnetas**, **sluoksniuoti**...

O gyvojoje kalboje randa-
me tokių posakių: **išaugo aug-**
štas medis. **Augo** sode kleve-
lis, **augo** sode augštasai. Ta-
sai (statomas) namas tartum
augte auga. Žiūrėk, namų kaip
dygte pridygę! Sluogčiais slėg-
ia linus, kanapes (iš Liet. kalb.
vadovo). **Sluogsniais** susislėg-
us, susigulėjus žemė.

Kas iš tų pavyzdžių geriau
tinka **augštam** ir **sluogsniui** ra-
šyti — g ar k? Rodos, aišku.
Ir didysis mūsų kalbininkas K.
Būga rašė: **augštas**, **augštinis**,
augštinis, **augštačiai**... **sluogs-**
nis, **sluogsna**...

„Dirvoje“ (Nr. 134) Stepas
Vyktintas rašo:

„...nei namas, nei dangus neau-
ga, nors sakoma aukštas namas,
aukštas dangus. Tik kartais mū-

sų mokslinės ambicijos auga“.

O augščiau mano paduotas pa-
vyzdys rodo, kad namai ne
tik auga, bet ir dygsta. Pris-
menu vieną kadaise rusiškai iš
mokto eilėraščio (Sienokos —
Šienapjūtė) eilutę: **voz rasiot**,
rasiot, **kak dom** (vežimas, šie
no vežimas, auga, auga, kaip
namas). Taigi poetines prie-
mones kalboje vartoja ir kitos
tautos, ne tik lietuviai, ir su-
pranta, kad kas augštin kyla,
gali būti pavaizduota ir augi-
mu.

Tame pat straipsnyje Ste-
pas Vyktintas rašo:

„Nėra abejonės, kad žodis „aukš-
tas“ yra kilęs iš lotynų žodžio au-
geo, auxi, auctus — augti. Tačiau
jau romėnai nerušė visose šio žo-
džio formose g, bet g ir k“.

K. Būga kitaip sako:

„Kalbininkai lietuvių kalbą ir tau-
tų laiko seniausiąja visu mienų kai-
myną (indoeuropiečių)“.

Ir vieną lietuvių profesorių, tos
srities žinovą, esu girdėjęs tei-
giant, kad lietuvių kalba senes
nė už lotynų kalbą. Tai kodėl
lietuvių (ir dar tolokai nuo lo-
tynų būdami) būtų turėję žo-
dį **u g t i** skolintis iš lotynų? Ir,
pagaliau, ar tinka mums savo
rašybai įieškoti pavyzdžių, ki-
tose kalbose?

Kodėl turėtume rašyti
piauti, **spiauti**, **piūklas**, **biaurus**,
burti, jeigu tariame **pjauti**,
spjauti, **pjūklas**, **bjaurus**, **bjur-**
ti...?

Atsakymui paimkime K.
Būgos nuomonę iš jo raštų II
t., 24 p. Ten parašyta:

„P. Kriaušaičio ir Rygiškių Jono
(Jablonskio) „Lietuvių kalbos gra-
matika“... liepia rašyti: **biaurus**,
piauti, **spiauti**, **biurti**, **piūvis**, **piau-**
lai, **spiūvis**, **spiaudalai**... o skai-
tyti: **bjaurus**, **pjauti**... Žodžiai **upių**,
paupių, **slapių**... reikia skaityti
kaip esą parašyta. Ir atmint dabar
tu, žmogeli, kada raidžių samp-
laika **piauti**, (**piauti**: **slapių**) rei-
kia tarti **pjau**, o kada **piauti**“

Nes (toliau aiškina K. Būga):
„Žodžiuose **biaurus**, **piauti**... ne
tiek turi svarbos lūpinių priebalsių
minkštumas, kiek tas faktas, kad,
be tojo minkštumo, čia dar girdėti
atskiras garsas j. Čia mums svar-
bu pažymėti ne tiek tas minkš-
tumas, kiek jo girdimasis prieba-
sis j, tas pats priebalsis, kurį giri-
me žodžiuose **joja**, **atjoja**, **parjoja**,
jauja, **sauja**, **sraujas**... Kas rašo
joja, **jauja**... tas turi rašyti ir **bja-**
rus, **bjauti**... nes šiuose žodžiuose
visi lietuvininkai taria priebalsį
j priebalsiškai“.

Ir čia mums ne pavyzdys ro-
mėnai, kurie „niekur nerušė j ir
žinojo, kur ji reikia ištart“
(Dirva, Nr. 131).

Štai dar du sakiniai: **Bet**
kas dabar žino marių gilumą?
Bet kas dabar žino marių gil-
umą.

Pirmasis sakinytis paklausia,
antrasis atsako. Ar ne keista to-
kia rašyba? Pirmojo sakinio ra-
šyba suprantama, nes ir atme-
tus jungtuką **bet** bus supran-
tama. Antrame sakinyje **bet** ne-
galima atimesti, nes jis yra įvar-

Laiškai Redakcijai

Malonus Tautiet,

Labai apsidžiaugiau Jūsų
straipsniu Nepr. Lietuvos laik-
raštyje tema „Kur ilgiau gali
išsilaikyti Lietuvos vardas“
(1963. VIII. 21) laisvosios tri-
būnos skyriuje. Apsidžiaug-
iau, nes šia tema man iš tikro
niekur neteko skaityti drąšių
pasisakymų.

Nesu intelektualas, bet tik
Nepr. Lietuvos auklėtinis. Ta-
čiau, atrodo, mūsų mintys tu-
rės daug sutapimo — verta
ašikintis iki galo!

Turiu Jums prisipažinti, kad
Jūsų rašinio tema aš aiškinuos
su įvairiais intelektualais nuo
1958 metų. Pradėjau nuo A.
A. Prof. K. Pakšto jam sugri-
žus iš Britų Honduro. Visą su
sirašinėjimą vedu laiškais.
Spaudos skilčių nesigriebiau to
dėl, kad nenoriu uždėti parei-
gų kitiems, kol neatsiranda
bent kelių vienminčių grupelė
— realiai suprantančių lietu-
vių būklę išivijioje. Spauda,
mano supratimu, yra reikalinga
tik pačioje pradžioje —
minčiai išskirti, vienminčiams
atsiliepti. O po to ji jau nereiki-
kalanga, kol atsiliepusieji savo
tarpe neišsiaiškina ką skelbti.
Mat esu to įsitikinimo, kad vis
ką turime pradėti tik nuo ke-
liu asmenų — praktiškai, nuo
konkreto darbo. A.A. Prof.
Pakšto idėja savo laiku buvo
nemaloni sukompromituota
vien todėl, kad perdaug pradė-
jo rašyti viešai peršant mintį ki-
tiems, bet patys rašėvos nesig-
riebė jos realizuoti nuo savęs.

Taigi nedarykime tokių klai-
dų ateityje. Ką nors spontani-
ško kuriant, nereikia masių —
užtenka pradėti nuo vieno ar
dviejų žmonių (vienos ar dvie-
jų šeimų)! O dabar pakalbė-
siu Jūsų rašinio tema:

Dėl bažnyčių ir koplyčių
statymo lietuviškų aukų pagal-
ba, aišku, Jūsų išvedžiojimui
yra visu 100% teisingi. Ačiū
už drąsų žodį, kurį aš iki šiol
tik laiškuose tenaudojau. Ta-
čiau dėl Lietuvių Tautos Na-
mų statybos rekomendavimo
verta pasiginčyti. Esu liudininkas
kas trijų „L. T. Namų“ (trijų
didžiulių mokyklos rūmų) liki-
mo Brazilijoje — Sanpaulio
mieste, kur priskaitoma apie
30.000 lietuviško kraujo gal-
vų. Šiandien tos patalpos užda-
rytos, DULRo lėšomis (Drau-
gijos Užsienio Lietuviams
Remti) pastatytos. Didžiulis
lietuviškų knygų rinkinys, spo-

džio sudedamoji dalis: **betkas**,
kiekvienas. Tai kodėl
mes vienai turėtume rašyti
pirmuoju ir antruoju atveju?

Tais keliais pavyzdžiais no-
rėjau pasisakyti, kad mūsų ra-
šyba visdėlo keistina. Ir ne-
peikime „Lietuvių kalbos va-
dovo“ autorių, kad jie bandė
rašybą keisti. Gerų pakeitimų
jie padarė, o jeigu neviską ge-
rai, tai pravartu persvarstyti.
Ir jei bangu daryti didelę, pa-
grindinę kalbos rašybą, tai
reiktų pasiryžti padaryti nors
dalinę, suprastinti kad ir čia
mano paminėtus ir panašius
nepaminėtus neprasmingumus.

Beje, siūlydamai rašybą keis-
ti, niekas nesikėsina į jos pa-
grindus, kuriuos yra sudaręs
daugelio mūsų mokytojas J.
Jablonskis. Ogi ir jis pats ne-
buvo užšalęs savo taisyklėse.

J. Jablonskis mokė rašyti:
geras — **gerai**, **plonas** — **plo-**
nai, **senas** — **senai**... O mano
rašte buvo parašyta **seniai**.
(Kazinkada seniai buvo toks
vaikas...). Kodėl **seniai**? Pa-
sakiam jam Gelgaudiškio para-
pijoje girdėtą posakį: Toks
mažas vaikas, o **senai** nušėkė
jo! Jablonskis išpūtė ūsus ir
čia pat paprašė jam tą sakinį
užrašyti. Ir mano žodžius (lai-
ko prieveiksmio **seniai**) nereik-
ėjo taisyti. Deja, ir dabar dar
kai kas seniai (laiko prieveiks-
mį) neskiria nuo **senai** (būdo
prieveiksmio).

J. Jablonskis „Rašybos da-
lykuose“ (Rinktiniai raštai, I
t., 397 p.) randame šitokį pa-
vyzdį:

„Tardami tuomet, anuomet (su

rto reikmenys, visokie atsižy-
mėjimo ženklai, kaikurie mu-
zejinės vertės dalykai (kaip
buvusių mokinių sąrašai ir dar
beliai), piešiniai, mūsų kuni-
gaikščių ir Nepr. Lietuvos Ža-
dintojų paveikslai, kadaise va-
rtotų mokyklos suolų lieka-
nos, kėdės, lentos, didžiuliai
Lietuvos žemėlapiai yra atsi-
dūrę po užraktu. Raktai laiko-
mi Lietuvių Sąjungos (mažė-
jančios nariais) žinioje bei glo-
boje, su tikslu tuos raktus per-
duoti būsimai Lietuvai, jei iš
viso tokia bus. Lietuviško žo-
džio pasiklausyti žmonės dar
susirenka (žinoma tik seniai—
Lietuvoje gimusieji) kun. Su-
ginto pastatytoje bažnyčioje.
Ta proga jie užsena ir pas lie-
tuvį kleboną atsiimti atėjusių
laiškų ar dėl adresų pasiteirau-
ja. Kitaip sakant, aš Jums pa-
pasakojau pavyzdėlį priešingą
Jūsų nuomonei — Lietuvių
Tautos Namai užsadarė, gali-
ma sakyti, prieš 15 metų, bet
bažnyčios varpai dar šiaip
taip tebeskamba, kol pasimirs
paskutinė Lietuvoje gimusi bo-
butė.

Taigi esu tos nuomonės,
kad nestatyti ir L. T. Namai,
nes juose anksčiau ar vėliau
mūsų pačių vaikai susirinks
tik pasitytioti iš savo tėvų kil-
nių pastangų, nekalbant nei
apie svetimus draugus, nuo-
gatvės, kuriems viešo pastato
durų neužtrenksi. Ir t. t.

Gyvenamieji kraštai nusine-
šė mūsų prieauglį, o mūsų pa-
status ir dievnamius, net susi-
krautą turtelį su banko knygė-
lėmis pasiims po mūsų mirties.
Tad dėlei to jie ir nesijaudina.
Viskas eina pagal jų planą. Ži-
noma, jei mes būtumėm žydiš-
ko, menonitiško, angliško ar
besibastančio čigonų charakte-
rinių savybių, tai su mumis
taip lengvai nesisektų. Bekeis-
dami savo gyvenvietės bei kra-
štus mes išsprūstume jiems iš
rankų. Bet mes gi tokiais nesa-
me, mes esame **tolau** gy-
venimo **VERGAI**! Esame tin-
kamiausia „traša“ naujai besi-
kuriančioms valstybėms. (Pa-
gal žmogaus padiktuosius ista-
tymus) naujuose kontinentuo-
se.

Turint šią padėtį prieš akis
aš žūt būt, Nusistaciaupajieško
ti tos visos velniavos blogio
šaknis, nežiūrint ar kam patiks
ar ne. Pradėjau nuo Visuotinio
Bažnyčios Susirinkimo. Šio ra-
šinio turinį idedu ir Jums pa-
siskaityti, kurio lietuviški laik

uo...), tariame dažnai ir **visuomet**,
niekuomet (su **uo**...): kalba ir išly-
gina tos rūšies žodžius, jų tarimą
(**plg. tris** ir **keturis**, **penkis**, **šalia**
tris, **keturius**, **penkius**). Taigi, ku-
rie - **ne kurie** šios rūšies žodžiai
yra dvejetainiai ir rašomi (mū-
sų raštuose): rašome tariame **nie**
kumet, **visumet**, ir **niekuomet**, **vi-**
suomet“.

Kaip iš tikro tuos žodžius
siūlo rašyti Jablonskis? O to-
kių pavyzdžių yra ir daugiau.

1915 m. K. Būga Vaire ra-
šė (Rinkt. rašt., I t., 557 p.):
„Mūsų rašyba turi būti Kriau-
šaitinė (dabartiniu vardu — jab-
lonskinė, A. G. G.), kaip kad ne-
seniai buvo visų tebevertojama...“
(Pateikia 14 pavyzdžių). O to
liau rašo:

„Karo metu rašybos atmainų aš
nenorėčiau matyti. Dabar reikia
rūpintis Lietuvos gyvybės klausimu.“

„Su rašyba reikia palaukti ra-
mesnio laiko“.

Tada dėl rašybos su Būga ir
Jablonskiu labiausiai, rodos,
ginčijosi Druskis — A. Jakš-
tas. Jis teigė, pav., kad gana
mums vieno i ir vieno u (kaip
norėtų augštačiai, o A. Jakš-
tas — augštaitis). Dabar dėl
mūsų balsių ilgumo ir trumpu-
mo niekas nesiginčija. Lietu-
vos likimas, tiesa, ir dabar
miglotas, bet ir ne karo metas,
o **kultūros darbas laisvajame**
pasaulyje įmanomas, kultūros
srities darbuotojų (šiuo atveju
ir kalbininkų) **apstu, tai ir ra-**
šybos reikalą galima svarstyti
ir pagaliau keisti.

A. G. Giedraitis

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

APLINKRAŠTIS APIE LĖŠŲ TELKIMĄ VASARIO
16 GIMNAZIJAI

Paskutinėje KLB Krašto Ta-
rybos sesijoje, St. Catharines,
išryškėjo, kad Vasario 16 Gim-
nazijos šalpa yra tikrai apver-
tinoje padėtyje.

Ankstyesniais metais Ka-
nados lietuviai suaukodavo
Vasario 16 Gimnazijos reika-
lams tūkstančius dolerių, o da-
bar kas metai šios sumos vis
mažėja ir paskutiniųjų metų
aukos siekia vos keletą šimtų
dolerių. Kodėl taip yra? Atsa-
kymas gana aiškus ir tik vie-
nas: apsilaidimas, pamiršome
savo pareigas.

Buvę Vasario 16 Gimnazi-
jos rėmėjai būreliai daugelyje
KLB Apylinkių apsnūdo, nu-
tilo, neveikia. Būrelių vadovai
pinigų nerenka, naujų narių
neverbuoja. Vienu žodžiu, ap-
sileidome savo pareigose.

KLB Kr. V-ba ir Šalpos Fon-
das kreipiasi į visų Apylinkių
Valdybas ir Šalpos Fondo įga-
liotinius (jei tokių iki šiolie nėra,
prašo paskirti ir pavarde
pranešti KLB Šalpos Fondui),
kad neatidėliojant organizuotų

K. L. B. KULTŪROS FONDO INFORMACIJA

Lapkričio mėn. 21 d. įvyko
visuotinis Kultūros Fondo val-
dybos posėdis. Posėdžio metu
buvo:

1) Kritiškai apsvartytos
praėjusios Mokytojų Dienos
Toronte ir pareikšta padėka
Toronto Kultūros Fondo įga-
liotiniui K. Manglicui už jo vi-
sas pastangas ruošiant mokyto-
jų dienas. Padėka taip pat pa-
reikšta Toronto Tėvų Komite-
tiui bei visiems dalyvavusiems
mokytojams.

2) Numatyta netolimoje at-
eity suruoti sekančias Mokyto-
jų Dienas Montrealyje.

3) Nutarta suaukėti visuoti-
nį Montrelio lietuvių mokyto-
jų susirinkimą, kad numatytus
sekančių mokytojų dienų te-
mą.

raščiai (ypač katalikiški) ven-
gia spausdinti.

O dėl konkrečių išiečių pa-
sikalbėjimo sekančią kartą, kai
man atskakysite asmeniškai, ge-
rai?

Nuosirdžiai Jūsų:

Jonas Kaseliūnas.

Mano adresas: J. K., Apart.
Aereo 37-19, Medellin,
Colombia, S. A.

Vasario 16 Gimnazijai aukų
rinkimą. Aukos gali būti vien-
kartinės, ar išpareigojimas
nuolat mokėti reguliarius imo-
kėjimus. Artinasi Kalėdų Šven-
tės ir tai graži proga paraginti
apylinkės lietuvių vietoj Kalė-
dinių sveikinimo kortelių pa-
skirti vienkartinę auką gimna-
zijos išlaikymui. Padarykime
visa, kad ir Kanados lietuvių
aukos prisidėtų prie Vasario
16 Gimnazijos auklėtinųjų kuk-
laus Kūčių stalo. Gimnazija lė-
šų visada stokojo, o ypač pi-
nigų dabar reikia kada vyksta
naujų patalpų statyba.

Pinigus siųsti: K. L. B. Šal-
pos Fondas, J. Adomaitis 591
Gerald St. LaSalle, P. Q., ar-
ba tiesiai gimnazijai sekančiu
adresu: Kun. J. Ribaunus ar
mokyto. Fr. Skerys, 684 Lam-
pertheim - Huettenfeld, Litau-
sches Gymnasium Schloss Ren-
hof: West Germany.

Dr. P. P. Lukoševičius
Krašto Valdybos Pirmininkas.

J. Adomaitis,
Šalpos Fondo Pirmininkas.

4) PLB Vykdomojo vice-
pirmininko raštas atsakytas
teigiamai, nutarus paremti P.
L. B. leisimus biuletenius.

5) Apsvarstytos įvykstan-
čios Studijų Dienos Toronte, į
kurias kviečiamas taip pat ir vi-
sas Kanados jaunimas.

6) Numatyta, kad Kultūros
Fondas tęsdamas tradiciją ir
toliau išsiuntinėsi apylinkių įga-
liotiniams anketas mokytojų ir
švietimo reikalais.

7) Pasveikintas Kanados
Lietuvių žinomas visuomeninis
kas, pedagogas ir redaktorius
p. A. Rinkūnas, švenčiant 50
metų sukaktį.

Alfredas B. Pusaraskas,
KLB Kultūros F-do Spaudos
ir linformacijos Atstovas.

PADIDĖJO LIETUVIŲ

Boston Bar, B. C. Pardavęs
farmą Lytton, B. C. miestelio
apylinkėje, čia nusipirko tris
namus p. Vladas Baltrūnas ir
likvidavęs dar turimus 60 jau-
čių bei inventorių, rengiasi per-
sikelti gyventi ir pereiti į namų
nuomavimą biznį. Naujas mū-
sų mažytės kolonijos gyvento-
jas yra viengungis.

A. S. Žemaitis.

JUOKDARIAI

AGRONOMO ŽĄSYS SUSTABDĖ SAVIVEIKLĄ...

Agronomo Verenio žąsys
„Darbo didvyrio“ kolūkyje pa-
keitė kino aparatūrą ir aparati-
nėje gageina ir jaunimą laukan-
gena. Pakėlė protestą kolūkie-
čių jaunimas — „Brazauskas
Mozoraitė, Makūnaitė, Kana-
peckas ir kt. Girdi, buvo klu-
bas ir rodė filmus, o dabar apa-
ratinėje... agronomo žąsys, ir
nėra kur nei susirinkti, nei pa-
sisiekti, nei filmų pažiūrėti...“

„Tiesos“ redakcija, einanti
ir žvalgybininko ir milicininko
pareigas, skundą perdavė Tra-
kų rajono „kultūros skyriaus
darbuotojams“, kurie redakci-
jai patvirtino, kad tikrai taip
yra, bet kaltę suvertė ruskiui
Šostakovui.

Tai gražu mūs Lietuvoje...

REMONTAS, KURIS
NESIBAIGIA...

Leliūnų tarybinio ūkio ats-
tovai į Garliavos mechaninę
gamyklą prieš trejus metus ati-
davę pataisyti traktoriaus va-
ryklį.

— Būkite ramūs, — užtik-
rino gamyklos direktorius, —
po dviejų savaitių variklis bus
OK. Bet praėjo jau dveji me-
tai, jau baigiasi ir treči, o va-
riklio kaip nėra, taip nėra...“

Tūlas Palevičius todėl kla-
sia: Ar ilgai dar teks kolūkie-
čiams laukti variklio, ar jo re-

montas taip ir tęsis be galo?...
Tai gražu mūs Lietuvoje...

KEPERŠA BROKO
SPINTAS PERŠA...

Tauragės baldų ir medžio
apdirbimo vedėjas Keperša, at-
sakydamas į Šarauškiens sku-
ndą, kad nupirkto už 95 rub-
lius spintos negalėjusi sustaty-
ti, nes visos dalys buvusios per
sikreipusias, pareiškė, kad dir-
btuvė jau gavusi naują fanera
vimo mašiną, kuri leisianti dir-
btuvei naudoti „naują tech-
nologiją“, nieko neatsakė dra-
ugei Šarauškienei, kas jai atly-
gins už įpirštą brokinę spintą?
„Tiesos“ redakcija, labai už-
jausdama Šarauškienei, prisi-
dada prie jos klausimo, kaip
gi bus?

GRAIBUS GRAIBO...

Pasvalio kaimiškosios ga-
mybos inspektorius - organi-
zatorius G. Graibus taip per
dieną prisigraibo, kad į vaka-
rą jau kokių nepavelka ir „sa-
vo kojomis pasiekti namų ne-
bepajėgia“... rašo „Tiesa“ ir
klausia Pasvalio kaimiškosios
gamybos valdybą, „ar žinoma,
koks Graibus darbo stilius?“

Tai redakcija į vieną iš 89
laiškų, kurių kasdien „Tiesa“
gauna maždaug tiek pat.

Vilniaus krašto

LIETUVIŲ PAREIŠKIMAS

Iki šiol kaip ir nebuvo pilnai išryškinta plačiai lietuvių išeivijos visuomenei Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos paskirtis ir uždaviniai. Dėl to neuostabu, kad kai kas net klubo pavidalo organizacija vadinama.

Naujai išrinktoji JAV Krašto valdyba savo darbo pradžioje pabrėžia, kad Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga yra nepartinė politinės kovos organizacija ir veikia kaip teisėta savojo krašto politinės minties reišėja ir vykdytoja. Kaip anuo, lenkų okupacijos metu pagrindinė veikusi veiksniai turėjo visuotinį pritarimą formuoti ir vykdyti viso krašto politinę mintį, taip ir čia išeivijoje, kaip rezistencinio vienetų tęsinys, su tuo pačiu pasitikėjimu ir su ta pačia teisine galia dabartinė Sąjunga atstovauja savąjį kraštą. Lietuviškoje išeivijos bendruomenėje mes, vilniečiai, nepretenduojame pirmumo teisės į Vilnių, kaip ir Lietuvos sostinę, tačiau norime lygių teisių nustatant tautos laisvės kovos būdus, nes mes esame tos pačios tautos sūnūs ir mūsų tėvynė taip pat yra Lietuva.

Kai laisvojo pasaulio gyvenimas ir laiko tėkmė praededa statyti vis didesnius ir didesnius reikalavimus dėl lietuvių išlaikymo, mes gyvename nepalaužiamu savo uzsigrūdiniu ir nesibaigiančiomis vidinio atsparumo atsargomis. Nors karais, kaip ir kitos organizacijos, stokoame organizacinio veikimo, bet vis dėlto ištikimybės jausmas savajam kraštui pas mus yra nemarus. Mes sventai tikime, kad anksčiau ar vėliau didžiųjų pasaulio įvykių eigoje nušvis mūsų tautai laisvės rytojais. Bet taip pat esame pramatę ir įsitikinę, kad pasaulio įvykiams vystantis mūsų kaimynai lenkai yra pasirodę diplomatinio klastos keliu ir jėgos būdu vėl pagrobti mūsų Vilnių ir Vilniaus kraštą. Ir kaip šiandien atrodo, mūsų vien tik teisė negalėtų sulaukyti lenkų. Šia proga mes kviečiame lietuviškąją visuomenę vi su rimtumu jungtis į vieningą kovą. O kai busime visi reikalo svarbą supratę ir iš anksto pasiruošę bet kokia kaina atgautąją tautos laisvę išlaikyti, tada ir Vilniaus kraštas su sostine Vilnium užtikrintai bus ne atskiriama Lietuvos dalimi; tada ir spalio 9-ji niekada nepasi kartos.

Savo veiklos apimtyje mes esame pramatę ir jaučiame pareigą pasisakyti:

1. Rūpintis Vilniaus krašto kilmės lietuvių prieauglio apjungimu.
2. Stengsimės sudaryti iš mokslo vyrų, politikų ir teisės žinovų patariamąjį organą-tarybą.
3. Veiksime Vatikaną dėl Vilniaus krašto išjungimo iš Lenkijos bažnytinės sudėties.
4. Išplėsimė bendradarbiavimą su ukrainiečiais.
5. Pagaminsime Lietuvos sostinės ženklą - emblemą, kaip meilės ir tautinės stiprybės simbolį.
6. Artimiausiu laiku susirinksi me Kanados ir JAV Kraštų Valdybos ir kiti Sąjungos pareigūnai dėl Centro Valdybos įteisinimo, Sąjungos įstatų praplėtimo ir šiame pareiškime nesuminėtų reikalų aptarimo.

Šiomis mintimis mes pradame savo organizacijos atskaitingą pareigą tikėdami, kad visi vilniečiai, apjungę savo jėgas, protus ir širdis, Lietuvos sostinę Vilnių ir savo mieląjį kraštą apginsime.

Buvusiai Krašto Valdybai, kuriėjo ir Centro Valdybos pareigas, tariame nuoširdų brolišką ačiū.

V. K. L. S-gos JAV Krašto Valdyba.

Detroitas, 1963 m. spalio 20 d.

VILNIEČIŲ VEIKLA

Lapkričio mėn. 23 d. Detroito įvyko VKL S-gos JAV Krašto Valdybos penktasis pastarasis masinis susirinkimas su K. Baronu įvairių S-gos veiklos reikalais. Svarbesni nutarimai:

- 1) Sušaukti abiejų KV ir skyrių atstovų suvažiavimą Detroito 1964 m. gegužės mėn. 31 d.
- 2) Atžymėti Vilniaus Vytuto Didžiojo gimnazijos 50-ties metų įsteigimo sukaktį 1965 m. (tikslī data nenustatyta).
- 3) Vilniaus krašto ir mūsų sostinės klausimą nušviesti pasikaitomis jaunimo stovyklose (skautų, sportininkų ir pan.).
- 4) Stengtis kuo daugiau Viena būdingų Vilniaus kampelių — buvusi Aušros Vartų ir Vilniaus gatvių subėgimo vieta — senoji informuoti išeivijos spaudą vi-miesto Stokos - Gucevičiaus statyta rotušė, dabar Dailės muzėjus ir gilumoje Šv. Kazimiero bažnyčia, vie na iš gražiausių Vilniaus bažnyčių, kuri tačiau Lietuvos okupanto bolševiko paversta sandėliu.

Viena iš daugelio gražių Vilniaus bažnyčių, Šv. Petro ir Povilo, Antakalnyje, kuri ligšiol dar veikia kaip bažnyčia, kai daugumas Vilniaus bažnyčių bolševikų valdžios uždarytos.

NAUJO JAV PREZIDENTO LYNDON BAINES JOHNSON ŽODIS

NL bendradarbės pranešimas iš Washingtono

Tragiškai žuvus JAV Prezidentui John Fitzgerald Kennedy, naujas JAV Prezidentas, Lyndon Baines Johnson, savo kalboje JAV Kongrese, atidavęs pagarbą žuvusiam Prezidentui, trumpai išdėstė savo veikimo gaires, ypač pabrėždamas pasiryžimą tęsti pradėtą Kennedžio darbą žengiant pirmyn progreso keliu: įgyvendinti Amerikos svajones nugalėti erdves, bendradarbiauti su tautomis anapus Atlanto ir anapus Pacifiko, tęsti Talkos Sambūrių (Peace Corps) pradėtus darbus atsilikusiose kraštuose, įgyvendinti svajones jaunuomenei išmoksinti, suteikti darbo norintiems dirbti, suteikti paramą ligoniams ir seneliams, kovoti su psichinėmis ligomis, bet ypač įgyven-

damas pasiryžimą tęsti pradėtą Kennedžio darbą žengiant pirmyn progreso keliu: įgyvendinti Amerikos svajones nugalėti erdves, bendradarbiauti su tautomis anapus Atlanto ir anapus Pacifiko, tęsti Talkos Sambūrių (Peace Corps) pradėtus darbus atsilikusiose kraštuose, įgyvendinti svajones jaunuomenei išmoksinti, suteikti darbo norintiems dirbti, suteikti paramą ligoniams ir seneliams, kovoti su psichinėmis ligomis, bet ypač įgyven-

Vienas būdingų Vilniaus kampelių — buvusi Aušros Vartų ir Vilniaus gatvių subėgimo vieta — senoji informuoti išeivijos spaudą vi-miesto Stokos - Gucevičiaus statyta rotušė, dabar Dailės muzėjus ir gilumoje Šv. Kazimiero bažnyčia, vie na iš gražiausių Vilniaus bažnyčių, kuri tačiau Lietuvos okupanto bolševiko paversta sandėliu.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

LAIMI HAMILTONAS

Kanados futbolo meisterio vardą ir gubernatoriaus Grey taurę laimėjo Hamiltono Tiger-Cats, baigmėje įveikę Vancouverio Lions klubą 21:10. Pačios rungtynės nepasižymėjo „klasiškumu“, kadangi Hamiltono komanda buvo žymiai pajėgesnė, tad ir pats žaidimas buvo daugiau vienpusiškas, aiškia hamiltoniečių persvara.

ISEIVIJOS SPORTAS

— Krepšinio turnyrą Chicagoj laimėjo Lituanica, nugalė-

dama Nerį 71:50 (už Nerį žaidė buv. Aušros krepšininkas Buntinas) ir Arą 85:84, kai tuo tarpu Aras „susitvarkė“ su Nerim 88:82.

— Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės Cleveande neįvyko. Jos nukeliamos į 1964 m. Torontan arba Hamultonan.

— Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė Australiją ir N. Zelandiją numato pasiekti 1964 m. liepos mėn.

IŠ LIETUVOS

— Prieš pradėdami Sov. S-gos krepšinio pirmenybes, savo jėgas išmėgino Kauno ir Vilniaus krepšininkai. Kauno moterys turėjo „supasuoti“ prieš viניות 31:43 ir 27:29, tuo tarpu Kauno vyrai nugalėjo Vilnių 74:67 ir 71:69. Kaip matome, mūsų sostinė padarė arba gerą pažangą krepšinyje, arba Kauno lygis yra smarkiai kritęs.

— Tūlas V. Zeliukas, rašydamas savo įspūdžius (Sportas Nr. 133, 4-5-o) apie Lietuvos krepšinio pirmenybes, sako, kad Lietuva du kartus meisterio vardą (1937 ir 1939 m.) laimėjo tik dėka Amerikos lietuvių (sic!). Atsakymas jam labai trumpas: taip, bet jie buvo lietuviai (mano pabraukta) kai tuo tarpu Sov. Sąjunga ne tik krepšinį, bet ir kitose sporto šakose laimi dėka lietuvių, latvių ir estų, bet sako, jog laimėjo Sov. S-ga.

— Kaune prasidėjo keturių miestų moterų rankinio žaidynės, dalyvaujant Vilniui, Kaunui, Ugesai ir Cerkasams.

— Sporto reikmenų krautuvė Vilniuje užaaryta, tačiau krautuvės direkt. pad. B. Pus kunigis aiškina, kad po uėvy nių mėnesių remonto (11) ji vėl bus atvartyta.

IŠ VISUR

— Europos kūjo metimo meisteris vengras Životskis sugrįžo iš Tokio visiškas ngomis. Doktorai negali nustatyti ngos diagnozės.

— Insbruckas jau pilnai pasiruošęs žiemos olimpiniam žaidimams.

— Toronto Maple Leafs do rutuio komandoje jaučiamas smukimas. Treneris Imlach įieškojo paminos. Pirmenybių lentelėje aiškiai prasiveržus Čikaga.

Tarybinis feljetonas

„IŠSIPILDĖS SAPNAS“

Iš tikrųjų tai joks feljetonas, bet nuogas tarybinės tikrovės aprašymas. Vilniuje okupanto leidžiamas laikraštis „Sportas“ (lapkr. 16 d.), aprašydamas įvykius Plungėje, pastebi: Mažeikių sportininkai „prasilenkė su tarybinių sportininkų elgesio normomis“. Toks pasakymas yra tik tai pedų mėtymas. Visos žinios iš Lietuvos: girtavimas baisus. Tą patvirtino ir šių metų kanadiečių ekskursija į Lietuvą. Tą girtavimas yra okupacijos reiškinys, anot „Sporto“ — tarybinė „norma“. „Sportas“, žinoma, tuo nesidomi ir tokio klausimo nestato. O faktas yra tas, kad okupuotos Lietuvos žmonės, nepakeldami okupacijos sąlygų, laisvi yra tikrai girtauti. Ir todėl girtuoklystė vyksta baisi. Tai yra dažnas gyvenimo reiškinys: kai padėtis nepaprastai sunki, žmonės bando „užsimiršti“ alkoholyje. Štai tas „tarybinių normų“ feljetonas — nuoga tikrovė ir su tikromis veikėjų pavardėmis.

— Prašom, prašom vyručiai, — meiliai kvietė jis savo draugus.

Susirinkusiųjų galvos sutartiškai atsilošė, taurėlės ištuštėjo. Nespėjo jos atsistoti ant stalo, kai aplink svečius vikriai, tarsi apie varžovų gynėjus, laktė komandos kapitonas Eimutis Zyzas.

— Ant kairės kojos, brolyčiai, ant kairės. Kad smūgis tvirtesnis būtų, — šnibždėjo jis pripildydamas taurėles.

Vos jis spėjo pripildyti paskutinąją, kai pašoko Algis Kižys.

— Pirmyn! — sušuko jis prityrusio vidurio puolėjo balsu.

— Neatsilik! — paragino Arvydas, išvydęs vidurio gy-

nėją Vidmantą Želvį, nedrąsiai sukinėjantį tarp pirštų taurėlę. — „Elektroje“ atsakančių nėra.

— Sek mano pavyzdžiu, — išdidžiai tarė Bronius Bakula ir vienu ypu ištuštino didžiulį ragą. — Net senoliai taip nemokėdavo.

Arvydas sėdėjo ir džiugavo. Tai bent vyrai, tai bent sportininkai. Tostai pylėsi vienas paskui kitą:

— Už pergale!
— Už „Elektrą“!
— Už Mažeikius!
— Už gerą sporto tarybos pirmininką!

— Vyručiai, gal nereikia, — iš kažkur atsiradęs maldaujančiu balsu prašė Mažeikių sporto tarybos pirmininkas V.

Dasas. — Aš nenusipelniau šios garbės. Aš tik visados jus užstodavau.

— Kas ne su mumis, tas prieš mus! — sušuko Arvydas. — Sėsk, pirmininke prie stalo!

— Atleiskite, vyručiai, aš geriau išseisiu, — slinkdamas pro duris prašė pirmininkas. — Aš nieko nemačiau, aš nieko negirdėjau. Aš nieko nemačiau.

— Štai kokie puikūs vyrai gyvena Mažeikiuose, — didžiai vosi Arvydas. — Ir tokių — ne vienas. Į gerų vyrų sveikatą!

— Vėl mūsų šaunuoliai linksmisiasi, — staiga prie pat Arvydo ausies pasigirdo kažkoks nepažįstamas balsas.

Jis atsiskuko. Į jaunuolius žiūrėjo nepažįstamas žmogelis ir užjaučiamai linkėjo galva.

— Kas ne su mumis, tas prieš mus! — šūktelėjo Arvydas ir, čia pat pagavęs žmogelį už pakarpos, pradėjo riesti jį į ožio ragą.

Ragas buvo per mažas, žmogelis spardėsi, bet Arvydas, draugų padedamas vis rietė jį į rietę. Kai beliko tik kojos, žmogelis netikėtai išlindo per kitą rago galą ir, ištraukęs švilpuką, sušvilpė. Tai pačią akimirką Arvydą kažkas nutvėrė už apykaklės.

— Pakliuvai, brolyti! — bo su prašneko didžiulis milicininkas.

Arvydas norėjo kviesti į pagalbą draugus, bet šie kažkur buvo dingę. Tada jis pasipur-

tė ir lėtai, kad pareigūnas galėtų suprasti kiekvieną jo žodį, pasakė:

— Tu žinai, kas aš! Aš Mažeikių „Elektros“ puolėjas Arvydas Širmanis!

Su kiekvienu žodžiu Arvydas vis didėjo, o milicininkas darėsi vis mažesnis. Galų gale, išgirdęs sulaukitojo pavardę, jis visai susigūžė.

— Tai štai, brangusis. Aš tavę dar pamokysiu, — tęsė Arvydas ir, paėmęs milicininką už rankutės, nusivedė į miliciją.

— Kas atsitiko, — nieko ne suprasdamas paklausė Mažeikių milicijos skyriaus budėtojas.

— Štai jis, — pasakė Arvydas, rodydamas į sulaukytą milicininką, — norėjo mane suminti. Jūs žinote, kas aš?

— Pažįstu, — pasakė budintis. — Širmanis.

Arvydas jau ruošėsi ir jam atskaityti pamoką bei pasakyti, kad dabar jis eis į namo, kai vėl išgirdo savo pavardę.

— Širmanis!

Šį kartą balsas nuskambėjo jau prie pat ausies. Arvydas atsimėrkė. Prieš jį stovėjo milicininkas, tikras milicininkas.

— Kokių velnių? — sumurmėjo Arvydas. — Tokį sapną nutraukei.

— Viršininkas kviečia, — nepatogiai sutrūpčiojęs, teistare pareigūnas.

Arvydas tingiai atsikėlė ir išėjo paskui jį. Po akimirkos jis jau buvo skyriaus viršininko P. Maknevičiaus kabinete.

— Kiek parų gavai? — paklausė viršininkas.

— Penkiolika, — nenoriai atsakė Arvydas.

— O kiek jau atsėdėjai?

— Keturias.

— Tai štai, kas, — tęsė viršininkas. — Elektrotechnikos gamyklos profsąjungai prašant, o rajono liaudies teismo teisėjui A. Udrai pakeitus sprendimą, aplink ir žengte marš į namus. Ir kad daugiau čia ne pasirodytum. Džiaukis, kad ryt rungtynės, o tai būtų visas penkiolika atpylęs.

Arvydai dukart to paties sakytį nereikėjo. Po akimirkos jis jau buvo gatvėje ir godžiai traukė į krūtinę „laisvės orą“.

— Arvydai valio! — staiga sušuko apsupdami didvyri draugai. — Mes tavęs jau laukiame! O belaukdami šį tą paruošėme.

Šelmiškai mirtelėję gerieji bičiuliai Algis Kižys, Bronius Bakula, Eimutis Zizas, Vidmantas Želvys ir Saulius Skeivys paplojo per savo išsipūtusias kišenes, iš kurių buvo išlindę gerai pažįstami stikliniai kakliukai baltomis galvutėmis.

— Žinotau, vyrai, kad nepamiršite, — pasakė Arvydas.

— Kas ne su mumis, tas prieš mus! Ryt Kretingos „Mijnia“ bus sutriuškinta. Eime!

Sekančią dieną visi jie išbėgo į žaliąją veją. Mažeikių „Elektra“ pralaimėjo 0:4.... Redakcijos prierašas: Kai

šis feljetonas jau buvo paruostas spaudai, „Sporto“ redakcija gavo Plungės mokytojos I. Jasinskaitės laišką, kuriame buvo rašoma:

„Mes, plungiečiai, gerbiame svečius, atvykusius į mūsų miestą. Ypač populiarius tarp jaunimo būna pas mus atvykę futbolininkai. Tad ir praėjusį sekmadienį mes gerėjome žaidusiais su „Linų audiniais“ Mažeikių „Elektros“ futbolininkais. Visi — jauni, energingi. Plojome jiems už puikius įvarčius.“

Vakare, apie 19 val., vėl teko susidurti su mūsų svečiais. Sutikome juos grįždamos namo. Kaip jie buvo nepašaukę iš tuos žvaizdus jaunuolius. Užtvėnę Kapsuko gatvės šaligatvį, kai kurie jų vos laikėsi ant kojų, užkabinę praeinančias merginas. Nebuvo išimties ir mums (mes ejom tryse). Pastojo keliai, pradėjo kabinėtis už parankių.

Ypač atkaklus pasirodė vienas jaunuolis. Nežinau jo pavardės, bet jei jis skaitys šias eilutes, gal būt, prisimins, kokiais žodžiais mus išvadino. Neatsirado komandoje nė vieno, kuris sudraustų išsišokėlį Daugelis plungiečių tą vakarą pakeitė nuomonę apie Mažeikių „Elektros“ futbolininkus, negerbiančius savo komandos, negerbiančius sportininko garbę.“

Šios eilutės dar kartą rodo, kad „Elektros“ futbolininkai jau seniai prasilenkė su tarybių sportininkų normomis.

KULTŪRINĖ KRONIKA

CHOREOGRAFĖ IR ŠOKĖJA BIRUTĖ VAITKŪNAITĖ

ši sezoną pakviesta šokių serijai choreografe prancūzų televizijos programoje „Boite a Surprise“.

Sezonas buvo atidarytas jos grupiniu šokių.

Kiti trys šokiai buvo rodomi lapkričio mėnesį per 2-ą kanalą.

Šalia darbo savo studijoje B. Vaitkūnaitė dėsto Chomedey Art Centre ir Prancūzų kultūros centre.

PROF. ST. KAIRIUI REMTI KOMITETO

įždininkas, artėjant šventėms ir N. Metams, o gruodžio 20-ą dieną (sausio 2-ji naujo st.) jubiliumui sueinant 85 metams, — nuolankiai prašo tautiečius, o ypač liksiolinius rėmėjus, — prisiminti nenutrūkstamą šalpos būtinumą... Sveikinimus ir čekių ar dolerius siųsti nauju įždininko adresu:

Prof. St. Dirmantas,
6616 S. Washtenaw,
Chicago 29, Ill., U. S. A.

LIETUVIŠKI ŽODŽIAI 200 KALBŲ ŽODYNE

Valstybinėje bibliotekoje Maskvoje saugomi du tomai žodyno, lotyniskai — „Linguarum totius orbis vocabularia comparativa“ („Viso pasaulio kalbų palyginamieji žodynai“). Abu tomai išleisti Sankt Peterburge: I t., 411 p. — 1787 m., II t., 491 p. — 1789 m.

Abiejuose tomuose yra 285 žodžiai, pateikti dviem šimtais Europos ir Azijos tautų bei tarmių. Žodyno autorius — Petras Simonas Palasas (1741–1811), žymus zoologas, botanikas, topografas, archeologas ir filologas. Jekaterinos II pavestas, jis sudarė žodyną, kuriam medžiagą ėmė iš įvairių šaltinių.

Mums šitas žodynas yra įdomus tuo, kad jame pateikti 285 lietuviški žodžiai, žodyne einą 42-uju numeriu. Kai ir visų kitų kalbų žodžiai, jie užrašyti rusiškai alfabetu.

Kaip skamba lietuviškieji žodžiai P. S. Palaso 200 kalbų žodyne? Kai kurie žodžiai duoti lygiai tokia pat forma, kaip ir dabartinėje lietuvių literatūrinėje kalboje vartojami: tėvas, motina, sūnus, darbas, saulė ir tt. Jų daugiausia. Yra ir termiškai užrašyti žodžiai: medžias (-medis), untis (-antis), vunduo (-vanduo) ir t. t.

Daug kur dėsningai vietoj ž rašoma c raidė: ucuolas (-ūzuolas -ažuolas), cūsis (-žūsis -ža sis) cūvis (-žūvis), avicos (-avižos) ir t. t. Yra klaidų: sol — vasara (o iš tikrųjų: druska). Yra mums neįprastų žodžių formų: arėti (-arti), verdinti (-virti), miegti (-miegoti), eimuk (-eik) ir t. t. Kai kurie žodžiai neįprasti: gardulis (-skonis), sujudimas (-audra), it tt.

Antrojo tomo pabaigoje yra duoti kai kurie lietuviški skaičiai: vienas, du, trys, keturi, penki, šeši, septyni, astuni, dešyni, dessymti, šimtas, tūkstantis.

Šalia šių visų lietuviškų žodžių, yra daug įdomių kitų kalbų žodžių, pavyzdžiui, keltų kalba saulė — saul, Suzdalių rusų kalbos tarne šuo — sune ga ir tt.

Mūsų kalbos ir literatūros istorijos knygoje iki šiol apie šitą žodyną nieko nebuvo pasakyta. O šiuo žodynu verta susidomėti.

DAINININKŲ AMŽIUS

Italų baritonas Matija Batinini koncertavo 1927 m., kada jam sukako 71 metai amžiaus. Pagal bendraamžininkų liudijimą, jo balsas tada dar buvo gana švarus ir išraiškingas.

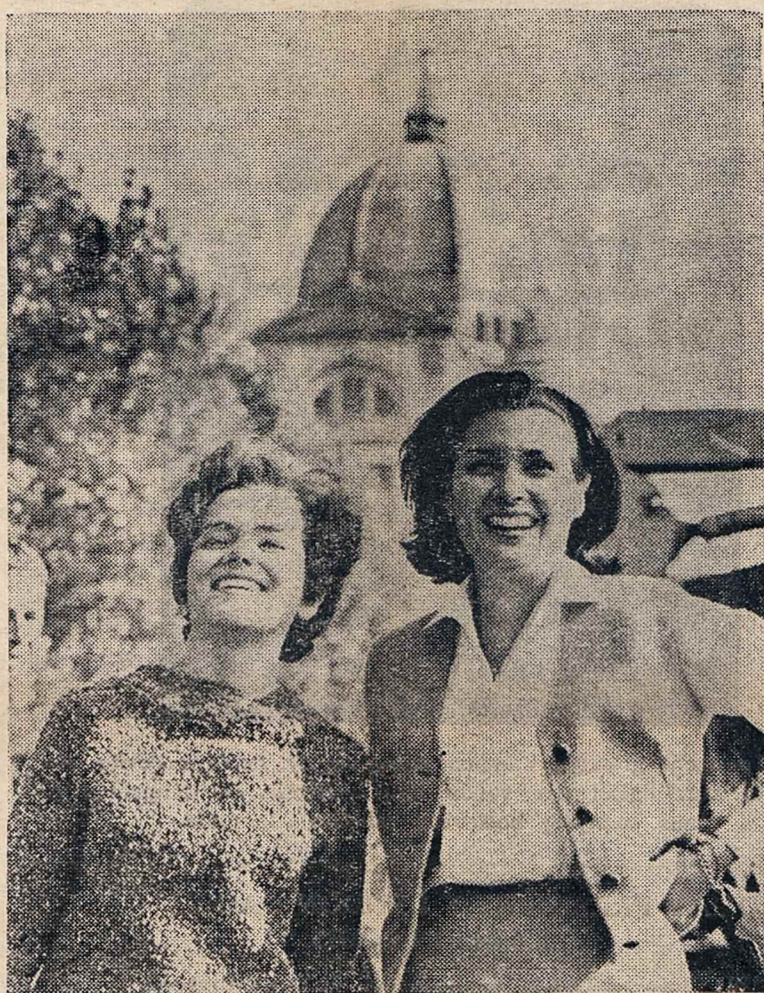
Ispanų dainininkas ir pedagogas Manuelis Garsija, įžymų dainininkų Marijos Malibron ir Polinos Viardo brolis, 1905 m. kovo 17 d. Londone atšventė savo šimto metų jubiliejų. Jis mirė eidamas 102 metus.

PICASSO KŪRINIŲ PARODA

Toronte bus atidaryta Meno galerijoje 1964 metais sausio 11 dieną ir tęsis iki vasario 16 dienos. Prieš tai Toronte bus serija paskaitų apie Picasso kūrybą.

SKULPT. B. BUČAS LIPDO KOMUNISTO BIUSTĄ...

Skulptoriui Bernardui Bučiui sukakus 60 m. amžiaus (jis gimęs 1903 m. Panevėžio aps.) „Tiesa“ (nr. 269, lapkr. 17) plačiai papasakojo apie menininko šio meto kūrybą, apie tai, kad jis lipdą „seno komunisto“ biustą, kad nuo senų laikų turėjęs susidūrimų su „bažnytininkais“, tad ir su Sal. Ne rimai vykęs tuoktis į užsienį, „kad tik išvengtų nelemtosios

Lise LaSalle (kairėje) montrealietė ir Shirley Harmer torontietė, kurios pildė CBC TV programas anglų ir prancūzų kalbomis, atiduodamos mados duoklę — dvikultūriškumui ir dvikalbiškumui.

bažnytinės santuokos“. Dabar jis turi dirbtuvę Seinų gatvėje Kaune, Žaliakalnyje, o Palemone turi pasidėjęs visą vagoną marmuro. Ji patraukęs Lenino paveikslas. Žinoma, pariniame laikraestyje nepriminta, kad Bučas savo laiką dar laisvoje Lietuvoje yra padirbdinęs Tumo - Vaižganto, Mindaugo ir Maironio biustus. E.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Petras Pleskevičius. MES NEŠĖM LAISVĖ. Lietuvos nepriklausomybės kovų savanorio kūrėjo atsiminimai. Antroji pataisyta ir papildyta laida. Turinys: Namuose, Komendantūroje, Prieš bolševikus, Prieš lenkus, Grįžus tėviškėn, Eigulio tarnyboje, Karo muzėjuje, Ir vėl tėviškėje, Vokietijoje, Į naują pasaulį. Leidinys gaunamas adresu: Petras Pleskevičius, 239 West 5-th Street So., Boston, Mass., USA.

Leidinyje įdomus. Jis vaizduoja lietuvių savanorio - kūrėjo kovas už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Atsiminimai parašyti gyvai ir įspūdingai. Atsiminimai skaitomi lengvai ir patraukliai. Leidinys iliustruotas fotografijomis ir piešiniais, iš karo laukų ir frontų.

BIBLIOGRAFIJA

Dvi studijos iš Klaipėdos krašto praeities

Heinrich A. Kurschaft: Das Memeler Wappen. Einige Bemerkungen zum Alter und Bedeutung zweier Memeler Siegel) Klaipėdos herbas. Keletas pastabų apie senumą ir reikšmę dviejų Klaipėdos antspaudų: „Jahrbuch der Albertus — Universität zu Königsberg — Pr. „XXIII t. Würzburg: 1963, p. 55-64 1 kv.). Autoriaus nuomone, žinomas trijų bokštų Klaipėdos herbas esąs Ordino kilmės. Studijos pabaigoje pridėtas teisingas Klaipėdos herbas. Pažymėtina, kad šis herbas šandien naudojamas ir sovietų.

Dr. Hans Hopf: Auswirkung des Verhältnisses Litauens zu seinen Nachbarn auf das Memelgebiet. Zur Vorgeschichte des deutsch-litauischen Staatsvertrages von 22. März 1939. „Jahrbuch der Albertus — Universität zu Königsberg (Pr. „XXII t. Würzburg: 1962, p. 235—270). — Lietuvos santykių su kaimynais po veiks Klaipėdos kraštui. Dėl Vokietijos - Lietuvos 1939 m. kovo mėn. 22 d. sutarties prieš istorijos). Studija tema, kuri tiesioginiai liečia Lietuvos vi-

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

KAI FIZIKAI JUOKAUJA

Įžymus fizikas Vudas užsigalvojęs nepastebėjo raudono šviesotaro signalo ir pervaziavo sankryžą. Policininkas jį tuoj pat sustabdė. Vudas nesu triko. Jis pradėjo aiškinti policininkui, kad, greitai artėjant signalo link, raudona šviesa pavirsta į žalią (fizikoje žinomas Doplerio optinis efektas). Policininkas pasirodė besąs smalsus ir kantrus, ir Vudui pasisekė išaiškinti to efekto esmę: šviesos šaltinio judėjimas sukelia tariamą šviesos bangų ilgį kitimą.

Tačiau policininkas vis dėlto nubaudė Vudą — už leidžiamą greičio viršijimą. Mat, kad raudona šviesa virstų žalia, Vudas turėjo lėkti daugiau kaip šimto milijonų kilometrų per valandą greičiu. Pabauda, tur būt, buvo nemaža, nes greičio viršijimas tikrai neeilinis...

SUSIMAIŠĖ

Pirmas tėvas: Ką, tavo sūnus laidotuvių direktorius? O aš gi maniau, kad tu sakei, jog jis daktaras.

Antras tėvas: Aš nesakiau, kad jis daktaras, bet sakiau, kad jis seka po medikų profesijos.

JAUDINANTIS TURINYS

Žymi lenkų aktorė Helena Modzejevska gastrolių po Ameriką metu, buvo pakviesta į amerikiečių šeimą. Po vakarienės dalyvavusieji primygtinai prašė padeklamuoti ką nors lenkiškai. Artistė sutiko. Deklamavimas padarė nepaprastą įspūdį, iš susijaudinimo jie vos susilaikė neverkė, nors nesuprato nė vieno žodžio. Kai ji buvo paklausta, koks deklamuoto kūrinio turinys, Modzejevska atsakė:

— Skačiau nuo vieno iki šimto.

MANDAGUS VERTEJAS

1877 m. R. Vagneris koncertavo Londone. Orkestrantų tarpe buvo vokietis muzikantas O. Dreichmanas. Repetacijos metu žymusis muzikas, nepatenkintas grojisiais triūbomis, kreipėsi į Dreichmaną:

— Pasakykite šitiems asilams, jeigu jie negros kaip reiki, aš juos išmesiu lauk!

Dreichmanas šią frazę orkestrantams anglams taip išvertė:

— Džentelmenai, maestro visiškai supranta sunkumus, kurie jums iškyla atliekant jo muziką, ir prašo jus padaryti viską, ką jūs galite, ir jokių būdų nesijaudinti.

PAGANINIO ŠAMOJUS

Paganinis vėlavo į koncertą. Paėmęs vežiką, jis paprašė greičiau važiuoti į teatrą.

— Kiek jums reikia užmokėti? — paklausė jis važiuodamas.

— Dešimt frankų.

— Jūs juokaujate!

— Ir negalvoju. Imkite ir jūs po 10 frankų iš kiekvieno, kas šiandieną klausysis jūsų grojimo viena styga.

— Gerai, — atsakė Paganinis, — aš užmokėsiu jums 10 frankų tuo atveju, jeigu jūs mane iki teatro nuvešite ant viešo rato.

Lauritėnas akimirksniui sutriko. Tas keistas Aldonos mąstymo būdas visuomet jam rodėsi pilnas netikėtumų.

— Palauk... Atsimeni, dar žvejų kaimelyje ginčijomės apie kūrybinį džiaugsmą. Kiekvienas tavo naujas vaidmuo, dargi atskira arija, kada ją pilnai įvaldai, argi tai ne kovos rezultatas, ne pergalė?

Aldona numojo ranka ir nieko nebeatsakė.

Tik po kurio laiko, tarsi apibendrindama visą jų pašnekesį, Norkutė atvirai prisipažino:

— Aš netikiu visais tais gražiais žodžiais. Seniai jau. Dar antrame kurse buvau, kai suėmė mano tėvą. Dabar jis reabilituotas. Daugeliu metų aš turėjau savo tėvą laikyti liaudies priešu arba netikėti. Aš tikėjau tėvu. Rašiau jam laiškus. Maistą siųsdavau. Kadry skyrius — ir konservatorijoje, ir Meno reikalų valdyboje — žinojo tai. O aš žinojau, kodėl mane aplenkdavo, kai kitiems dalino „nusipelnėjusius“...

Nuo jūros pusės vis grėsmingiau kilo tamsūs lietaus debesys. Pradingus saulei, staiga patamsėjo medžiai, krūmai. Netgi gūlbės, rodėsi, vos vos yrėsi švininiu tvenkinio paviršiumi. Parkas aptustėjo, prtilo.

— Ir iš viso geriau apie tai nekalbėti, — jau kildama nuo suolo, pridūrė ji.

— Kodėl? — nusistebėjo Paulius. — buvo dar skaudesnių klaidų. Čia gi nieko gėdingo.

— Ne dėl to aš... Gėdingas yra žmogaus silpnumas. Ir užuojauta. Skirtumas gal tik toks, kad vienas išmaldą ima, o antras — duoda.

— Jautrumas ne išmaldą. Ir iš viso keistoka viską taip skirstyti. Jautrumas — išmaldą, aplodismentai — ne išmaldą...

— Aplodismentai... Jie nieko publikai nekainuoja, dėl jų niekas nieko nepraranda. O pasiaukojimo tu niekuomet neparodysi, neatsisakęs ko nors brangaus ir sau pačiam reikalingo. Ir jausi, kad ir kaip slėptum nuo savęs, jog kažko netekai, ką galėjai turėti. Štai ir yra apmaudu.

Jis nutylėjo. Tolimesnis ginčas galėjo nuvesti į visiškai nepažįstamas lankas.

„Gal ir tiesa, geriau apie tai nekalbėti“, — pagaliau mintyse sumetė jis ir, kai Norkutė nukreipė šneką kitur, jis širdies gilumoje apsidžiaugė.

Palydėjęs Aldoną iki vilos, Lauritėnas užsuko pirpyklon, praleido liūtį, laukdamas savo eilės. Paskui dar suvaikščiojo iki spaudos kiosko ir, nusipirkęs glėbį laikraščių, namuose ėmė skaityti. Perminskio nebuvo. Negrįžo jis ir pavakare, artėjant sutartam laikui į „Jūrą“.

Bus daugiau.

A. BALTRŪNAS

ROMANAS

Tu mane šauki

6.

Lauritėno žvilgsnis tik probėgsmu kliudė nustebusį Rūtą veidą, bet užtat puikiai matė staiga nušvitusias Aldonos akis, išplieskusį nuraudį veidą.

— Atvažiuai? — lyg vis dar negalėdama patikėti, ji stipriai suspaudė jo ranką.

At... — plati šypsena nušvietė Pauliaus veidą.

— Eime, ko gi mes stovime? — priminė pagaliau Rūta. Jie susižvalgė lyg užklupę suokabininkai.

— Laukei? — paklausė Paulius.

Ji atsakė rankos paspaudimu.

Vasaros kavinėje pasivažiavo ledais ir, palydėję Rūtą iki kino teatro, grįžo parko link. Dabar jis nebenorėjo prisiminti, kaip vakar sudirgęs slankiojo gatvėmis, kaip vienas vakarieniavo užkandinėje ir graužė, kam apskritai persikėlė į Pajūrį.

— Aldona, eikim šįvakar į „Jūrą“, — pasiūlė jis. — Rūtą pavadinsim drauge. Ir, jeigu judvi nieko neturėtumėt prieš, pakviesiu dar vieną savo draugą.

Paulius turėjo mintį Preminski. Reikėjo gi kaip nors atsisteiti ir už kambary, ir už netikėtą akibirošką parką.

Norkutė linktelėjo galvą.

— O ką tu vakar veikei? — tik vėliau pasiteiravo Lauritėnas.

— Vakara? — ji kiek pagaltojo ir nusijuokė. — Aš, rodos jau sakiau.

— Kada?

— Parke, vos susitikus. Tu paklausei, ar laukiau, ir aš atsakiau taip, laukiau. Tai ir buvo mano pagrindinis užsiėmimas. Argi to maža, Pauliau?

Jų žvilgsniai vėl susidūrė. Kupini šilumos. Tiriantys vienas antrą. Dėkingi.

„Tu gera, Aldona! Tu pati nežinai, kokia nuostabią gerą!“ — norėjosi jam pasakyti. Ir žodis „gera“ Pauliaus mintyse skambėjo daugybę atspalvių: miela, brangi, maloni... Bet pasakyti garsiai jis nesiryžo. Nebuvo tikras, ar nepraskambės visa tai banaliai. Pagaliau ir atrato seniai nuo tų rinkinių, švelnių, kaip aksomas žodžių.

Juodu tylėdami prisėdo ant nuošalaus suoliuko. Lauritėnui tiesiog nesinorėjo trikdyti tylos. Užteko, kad čia pat sėdi ji ir kad, vos tik pakėlęs akis, jis vėl sutiks šiltą jos žvilgsnį.

Pro šalį susitvėrusios už rankų, ėjo merginos. Švytinčiais veidais. Dar beveik paauglės. Juokas — skardus ir užkrečiantis — staiga nustelbė visą aplinkui, lyg vėjo gūsis išsklaidydamas nusistovėjusią ramybę. Suglumęs ir nustebejęs Lauritėnas nulydėjo merginas akimis.

— Atsisveikinimas su vaikyste? — po kurio laiko jis pasisuko į Aldoną. — O gal laimė?

— Kodėl... paprasčiausias nerūpestingumas.

— Tu taip manai? O kas gi tuomet laimė?

— Kas? — Ji valandėlę pagaltojo ir, per daug reikšmės neteikdama savo žodžiams, ištare: — Mylėti ir būti mylimam.

Pirmąją akimirksniui jam pasirodė tai gana įtikima. Mylėti ir būti mylimam! Argi ne tas pats siekimas atvedė čia ir jį, pasibodėjęs rutina, pačiu savimi? Tik vėliau šmėkstelėjo minčiai:

„O visgi banaloka tiesa. Tarsi gimnazistiskam atminimų albumėlyje...“

Jis papurtė galvą:

— Atrodo, kad šito per maža dargi trumpai, mažytei laimei.

— Nežinau... — Ji žiūrėjo į parko gilumą, mąstė. — O gal ir teisis tu. Visuomet taip džiaugsmo ir sielvarto lieka kažkokia neperžengiama riba. Užsimiršti — štai kas svarbiausia.

Paskutinius žodžius ji ištare tyliai ir, gal tik taip jam pasirodė, su paslėptu kartėliu.

— Vis tiek aš nesuprantu, — gūžtelėjo pečiais Lauritėnas.

— Per daug žmogus save apriboja suvaržymais ir normomis. Po viso to užsimiršti — dažnai jau nebe jo valioje. Ir laimė, kaip tu į ją bežiūrėsi, buvo ir liks priplakta prie žemės. Subuitinta, viešai aptarta, įkainota...

„Iš kur tai? Kieno tai išmintis? — nusistebėjo Paulius. — Sartro? Kamių? Dievaži, sunku dargi įsivaizduoti, kad dainininkė, ruošianti Karmen partiją, gali samprotuoti tarsi Šopenhaueris...“

Tik bijodamas įžeisti Aldoną, jis nepasakė to garsiai.

— Ir kodėl asmeninė laimė turi kirstis su visuomenės interesais? Iš kur tas išgalvotas antagonizmas? Pagaliau laimė irgi neegzistuoja kažkur beorėje erdvėje. Ji čia pat, — tarp žmonių, žmonėse. Laimė — tai kova.

— Tu tu tikras?

— Apie tai savo metu kalbėjo Marksas.

— O jeigu aš nesu kovotoja? Jeigu man nepažįstamas didvyriškos pergalės skonis?

FILMO MENAS

FILMŲ MARGUMYNAS

Filmų gamyba, priešingai prieš kelius metus pasklidusiai nuomonei, kda televizija atims iš kino teatro žiurovus, o tuo pačiu ir sumažins filmų gamybą, — nepasitvirtino. Filmų gamyba pastoviai auga ir atskiras atvejais pasiekia milžiniškų ribų — tiek filmų apimtį, tiek ir menišką jų įpavidalinimą, pritaikant muzikos, šviesų, garų ir kitus efektus, kurie stebina žiurovus.

Filmų vertinimui bei pačių jų gamybos faktų konstatavimui leidžiamas specialūs žurnalai. Savaitraščiai sunku apžvelgti visą filmų gausybę, bet kadangi filmams dabar yra išsivystę ir uolios, meniniai veiksniai, tai ir savitras, kiek leidžia sąlygos, filmu negali nesidomėti, ir bent suglaustai turi aptarti, plačiau sustojant tikrai ties tais tilmams, kurie turi ypatingą reikšmę, kaip pav. Kleopatra, Brolių Grimų pasakas, Vakarų kranto pasakojimas ir tt.

Šį kartą trumpai:

The Leopard, vaizduoja Garibaldi laikus Sicilijoje, kuri ta da buvo jo užimta. Italų režisieriaus Visconti filmas paruoštas socialinių žmonių santykių perspektyvoje. Filmą sunkoka žiureti, bet įdomus.

KULTŪRINĖ KRONIKA...

Atkelta iš 4-to puslapio.

valsts izdevniecība 1961. Redigējis M. Stepermanis. 247 pav. 397 p. su resumee anglų kalba. — Lietuviams giminiškos tautos - giminiškas liaudies menas: sodybos baldai, namų įrankiai, žaislai, keramika, kryžiai — „krikštai“, kanklės — labai panašios į lietuvių liaudies kurybą. E.

Leidiniai apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos pinigus.

Apie Pabaltijo valstybių nepriklausomybės laikotarpio pinigus, po karo yra išėję keli leidiniai. Be J. Kario leidinio apie Lietuvos pinigus dar 1953 m. Stockholme pasirodė leidinys vokiečių kalba: „Die Muenzen und das Papiergeld Estland, Lettland, Litauen“, kurio autorius buvo A. Platbarzdis. Leidinio antroji laida išėjo 1957 m. Abi laidos seniai išpirtos. Dabar neseniai išleis-

Love at twenty filmą stantant triūsė penkių kraštų režisoriai ir bandė pavaizduoti, kaip meilė pergyvenama žmonių, sulaukusių 20 metų amžiaus, kaip į meilę reaguoja prancūzas, italas, japonas, vokiečiai, lenkas. Suaugusieji ir meilę pergyvenusieji mato, kaip neprotingai jaunimas elgiasi, bet jie išmoks vertinti tik tai subrendę...

Lazarillo filmas — ispanų gamybos, susuktas pagal šešioliktojo šimtmečio nežinomą autoriaus veikalą, kurio turinui daug įvairumo duoda nepaprastai gražūs ir gausūs Ispanijos vaizdai. Lazarillo vaidina 12-os metų jaunuolis.

Cleo from 5 to 7. Filmas vaizduoja artistės Cleo gyvenimą, kuriam, kaip ji įsivaizdavo, pastoja kelių sunki liga. Prancūzų režisierė A. Varda gabiai išlaiko žiurovo įtampą kai Cleo nuo 5 iki 7 valandos laukia atsakymo iš gydytojo, ar tikrai ji serga vėžio liga?

No exit — nėra išeities filmas, pastatytas Hutton pagal egzistencialisto J.P. Sartre to pat vardo veikalą, vaizduoja žmogaus gyvenimą, kuris pats tokį sau susikuria ir jame kankinasi.

tas to paties autoriaus naujas leidinys ta pačia tema:

A. Platbarzdis: „Die Zahlsmittel Estland, Lettland, Litauen und die lokalen Ausgaben 1807-1941“. (Estijos, Latvijos ir Lietuvos mokėjimo priemonės ir vietiniai pinigai 1807 — 1941). Su 30 lentelių. Leidykla: M. C. Hirsh, A. G. Muenzenhandlung, Stockholm 1963.

Naujame leidinyje jungta ir medžiaga, kurios pereitose to autoriaus leidiniuose dar nebuvo. Kai kas sutrumpinta. Tarp naujos medžiagos yra ir kai kurie „provizoriniai“ pinigai, išleisti vienur kitur Pabaltijoje. Kaip jau iš titulinio metų pažymėjimo matyti, autoriui atrodo esant reikalinga atžymėti ir pinigus, kurie buvo galioje Pabaltijo kraštuose caro laikais, be to, ir pirmosios sovietinės okupacijos metu (1940-41).

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

Transliuojama kas antrą sekmadienį pradedant spalio 6 d.—10 v. vak. per CFMB stotį—Banga 1410 kk. Programos vedėjas — L. Stankevičius. Tel.: 669-8834.

LIETUVIS MUZIKAS ADOMAS GOBIATA

1643 m. Venecijoje buvo išleistas traktatas „Muzikos siestas Ziferto kviečiams“ priedas — kanonų rinkinys „Apolono dovana“, Traktatą parašė ir rinkinį sudarė italų kompozitorius ir pedagogas Markas Skakis, buvęs Žečpospolitos karaliaus Vladislavo IV muzikinės kapelos Krokovoje vyriausiasis kapelmeisteris.

Kanonų rinkinio antroje dalyje randama bene vienintelė išlikusi žinia apie lietuvių kilmės kompozitorių ir atlikėjų Adomą Gobiata (lotynizuotai Gobiatus).

Šis vienas iš nedaugelio žinomų XVII a. lietuvių muzikų tarnavo Vladislavo IV kapeloje.

Gobiatos biografinės žinios yra ypatingai šykščios. Nežino mi nei gimimo nei mirties metų ir kilimo vieta. Žinoma tik, kad dar 1651 m. jis buvo gyvas.

Nėra išaiškinta, kokių instrumentų Gobiato grojo kapeloje. Spėjama, jį buvus liutinininku. Neabejotina, kad muzikos kompozicijos teorijos jis mokėsi pas minėtąjį Skakį. Jo sudarytame rinkinyje pateiktas Gobiatos kanonas liudija apie lietuvių aukštą polifoninės technikos lygį.

ARCHEOLOGŲ IR ETNOGRAFŲ KONFERENCIJOJE

buvo apsvaistytas, drauge su muziejų darbuotojais ir krašto tyrininkais, 1962 — 1963 m. ekspedicijų rezultatai. Esą, būvę tyrinėjimai parodė Lietuvoje nuo senų laikų gyvenusių žmonių aukštą materialinę kultūrą ir tų žmonių glaudžius ryšius su „Rytų Europos ir kitomis kultūromis“ (matyt, turima galvoje ir Vakarai...). Etnografo ekspedicijų rezultatai parodė didelius pasikeitimus lietuvių tautos kultūroje ir būtyje.

LITUANISTINĖS DISERTACIJOS AMERIKOJE

I. Arosen Howard: American Doctoral Dissertation in the Fields of Slavic and East European Languages and Literatures. Darbas išspausdintas žurnale: „The Slavic and East European Journal“ Vol. VII, Number 1, Spring 1963 (Editor: J. Thomas Shaw, University of Wisconsin, Madison). Iš autoriaus sudaryto sąrašo matyti, kad JAV universitetuose 1928—1962 metų laikotarpyje buvo apgintos iš viso tik 9 lituanistinės disertacijos. Disertacijų autoriai yra: 1) Frederick Turnbull Wood (1928); 2) Francis Edmund Galline (1940); 3) Ruth L. Perace (1949); 4) Walter C. Jaskiewicz (1951); 5) William R. Schmalstieg (1955 - 56); 6) Antanas Klimas (1955-56); 7) Kostas Ostrauskas (1957-58); 8) Aldona Slepety (1957-58); 9) Frank Rimvydas Šilbajoris (1961-62).

Ar. Medonis: Baltijos pajūriu, Vilnius 1962. (psl. skaičius nepažymėtas). Ši nedidelė turistams skiriama knygutė trumpai informuoja ne tik apie Palangą, Klaipėdą ir Kuršių uferiją, bet ir apie vadinamą „Kaliningradą srities“ pajūri. Aptariamos ir dabartinio Karaliaučiaus - Kaliningrado turistinės įžymybės, pateikiamos ir kelios nuotraukos (pvz. išdegusi Karaliaučiaus pilis ir kt.). Visi Mažosios Lietuvos bei Sembos žemės vietovardžiai rašomi dabartinėje okupanto įvestoje rusiškoje formoje nutylint pirmąsias senovinius prasiškus ir lietuviškus vietovardžius, kurių žymiai dalis buvo išlikę dar vokiečių laikais. Lietuviškos formos tepaliko upių vardai: Deimena, Prėglius. Karaliaučiaus istorinėje apžvalgoje sakoma, kad „1928 m. Karaliaučiaus darbo žmonės entuziastingai sveikino didvyriškąjį Vokietijos

SAULT ST. MARIE, ONTARIO

VĖLIAUSIOS NAUJIENOS

Lietuvos kariuomenės šventės, t. y. — Liet. Kar. atkūrimo sukakties minėjimo šiais metais mūsų kolonijoje nebuvo. Tačiau lapkričio 22 d. ukrainiečių salėje ap. valdyba su rengė šokių vakarą. Buvo parūpinta neblogo muzika ir veikė bufetas. Susirinko nemažas tautiečių bei kitataučių skaičius.

MŪSŲ MIESTE JAU ŽIEMA

Iškrito apie 3 coliai sniego ir pradėjo šalti. Prasidės ir padidės visokios automobilių nelaimės.

„ALGOMA“ PLIENO FABRIKAS

sparčiai plečiamas toliau. Pats naujausias neseniai pradėtas projektas, yra taip vadinamas 80 colių „Cold Stripmill“, kuris bus uždarytas tik 1965 m. pavasarį ir kaštuosias nuo 25 iki 30 mil. dolerių.

BALETAS

Lapkričio mėn. 20 d. mūsų

mieste lankėsi karališkasis Winnipeg'o baletas. Apie porą valandų užtrukusi neblogo programa įvykusi naujai atremontuoto Memorial Gardens patalpose sutraukė apie 1500 žmonių. Žiurovų tarpe buvo kelias ir mūsų tautiečių.

UŽ NUŽUDYTĄJĮ

J. F. Kennedy, buvo laikomos gedulingos pamaldos lapkričio mėn. 25 d. Katalikų informacijos centro koplyčioje. Dalyvaavo visa miesto vyriausybė ir kt.

PAGIRTINOS RINKLIAVOS

Mūsų ap. valdybos nariai tautiečiai Druskis Stasys ir Genys Ignas energingai vykdo net dvejus rinkliavos — lietuvių bendruomenės solidarumo mokestį rinkimą ir renka aukas šalpos fondui. Rezultatai, kiek teko sužinoti, atrodo visai patenkinami.

Korespondentas.

darbo žmonių vadovą Ernestą Telmaną. (1945 m. kompartijai „Karaliaučiaus darbo nistų raudonoji armija tuos žmones“ masiškai žudė ir marino badu). E.

MIRĖ PAGARSĖJUSI DAINININKĖ

Pagarsėjusi lengvu kolartininiu dainavimu ir aukšta jo technika solistė Galli Curci, sulaukusi 81 metų amžiaus, mirė Kalifornijoje, kur ji praleido paskutines gyvenimo dienas, prieš tai apvažinėjusi su koncertais visą pasaulį.

Galli Curci tačiau nemirė, nes jos plokštelės yra užfiksuojamos jos dainavimą atėičiai.

BAIGIASI LAIKAS REGISTRUOTIS TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖMS Į LIETUVIŲ DIENĄ PASAULINĖJE PARODOJE NEW YORKE

Lietuvių Diena Pasaulinėje Parodoje (1964. 8. 23), lyg dar toli, bet užplanuoti darbai turi jau dabar riedėti, kad pasirošimas programai būtų dar nesnis, kruopštesnis ir lengvesnis. Didesniams pasirodymams paprastai skuba ir persitempimas paskutinėmis dienomis niekad neneša naudos ir programos dalyviams džiaugs mo. Užtat Tautinių Šokių Sekcija, kurią sudaro J. Matulaitienė, V. Strolia, L. Šileikytė ir A. Samušis, pakartotinai primena ir kviečia kuo greičiau užsiregistruoti. Juo šio šventės dalyvausim gausiau, viningiau, tuo ir šio darbo pras-

mė bus žymiai ryškesnė.

Taip pat dar primintina, kad šioje šventėje dalyvaus jaunesnių šokių grupės, liutnistinių mokyklų ir panašaus amžiaus lygio grupės. Šios grupės kviečiamos, ir norinčios dalyvauti prašomos tuoj, nevēliau gruodžio 1 d., informuoti Tautinių Šokių Vadovę J. Matulaitienę: 188 Logan St., Brooklyn 8, N. Y. Tautinių Šokių Sekcija.

● Spalio 19 d. Vilniaus akad. dramos teatras turėjo pirmąją sezono premjerą — joje pavaizduota nacių okupacija, dramos pavadinimas „Raktų savininkai“, o jos autorius — čekų poetas Milan Kundera. Režisavo jaunas rež. V. Čibiras.

● K. Donelaičio 150-sios gimimo metinės jau pradėtos minėti Klaipėdoje. Įrengtos knygų parodėlės, gruodžio mėn. Klaipėdos mokyklose ir kt. istaigose vyks literatūriniai vakarai, K. Donelaičio kūrinii aptarimai. Liaudies dailės meistrai kuria dirbinius iš gintaro ir medžio poeto kūrinii tematika.

● „Iskustvo“ žurnalas 9 n-ry paskelbė S. Budrio straipsnį apie skulptoriaus G. Jokūbonio kūrybą. Pagal Budrį, „Pirčupio Motinos“ kūrinį pasiirškias nacionalinis savitumas. Kitame žurnalo straipsny atsi- liepiama apie lietuvių grafikų A. Makūnaitės ir A. Skirutytės kūrybą.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS
Kostiumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.
Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.
79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

SIUNTINIAI

visų rūšių pačių klientų supirktų daiktų ir per Angliją ir Daniją pagal esamus pavyzdžius, visi apdrausti, per JANINĄ ADOMONIENĘ.
Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABITAI, IR KITI ĮVAIRŲ MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsm. Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėje. Už indėlius mokame 8% dividendą.

SIUNTINIAI LIETUVON

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blw. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.

Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems

garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)

IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS

geriausias angliškas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelų. Ateikite ir išitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIMAME UŽSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.

CH. KAUFMANAS

vedėjas, kalbąs Audinių fabriko Litex Kaune

Buv. Lietuvos pilietis, laisvai lietuviškai.

Sun Life Assurance Company of Canada

MALONIAI PRANEŠA, KAD

Albertas Kinderis

ALBERT KENDARIS

YRA JŪSŲ DRAUDIMO ATSTOVAS.

Jis gavo specialų apmokymą ir yra pasirengęs tvarkyti visus jūsų gyvybės draudimo reikalus. Jo patarnavimai bei patarimai yra suteikiami be jokio išpareigojimo ir nemokamai.

Pasimatymui molonėkite skambinti:

Darbe: 866-6411

Namuose: 484-8360

LASALLE AUTO SPECIALIST REG

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas

7717 GEORGE LASALLE, QUE.

(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)

Tel.: garažo 366-0500

namų 366-4203

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montrea 36, Que.

Tel. RAYmond 7-3120.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117—6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd.

LaSalle

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

SUDBURY, ONTARIO

SAUNIOS VESTUVĖS

Lapkričio 24 d., 420 White Ave., p. p. Jasiūnų namuose, Viktorijos Jasiūnienės iniciatyva, Genovaitė - Liudai Poderytei buvo surengtas priešvestuvinis pagerbimas. Dalyvavo labai daug ponių ir panelių. Įteikta gražių dovanų ir palinkėta laimingų vedybų.

Praslinkus savaitei, lapkričio 30 d., jau matome Christ the King bažnyčioje, lėtu žingsniu žygiuojančių eilę pamerių, o jų gale Kazimierą Poderytį, jaunosios tėvelį, ją vedančią prie altoriaus, kur jos jau laukė, apsuptas būrio jaunųjų, būsimasis Andrius - Janis Karklinis. Lygiai 11 val., šv. mišios, Liuda ir Andrius, vienas kitam prisiekia meilę, ištikimybę visam gyvenimui.

Galingai skambant vargonams, giedant žymiai solistei, jaunoji padėjo puokštę gėlių ant Marijos altoriaus. Jau kaip Genovaitė - Liuda ir Andrius-Janis Karkliniai, dideliu būriu atsilankiusių ir bažnyčią giminų, draugų, svečių ir kitų tautiečių stebint, linksmai apleidžia bažnyčią. Čia ant jų pilsi lietus baltų vedybinės tradicijos paruoštų popieriukų.

Vakaras, Silver Beach salėje iškilmingas jaunųjų pagerbimas ir sveikinimai, puikios vaišės. Vaišėse dalyvavo per 250 asmenų, svečių, giminų bei pažįstamų.

Vaišių programą labai linksmai ir sumaniai vedė Vytautas Karklinis, jaunojo brolis. Pristatydamas susirinkusiems jaunuosius priminė, kad prieš daugelį metų, karo apgriautoje Vokietijoje, neturtingoje, UNRA šelpimoje tremtinių stovykloje Liuda ir Andrius išvydo šį pasaulį, vėliau tremties emigracija į užsienius, bet matyti likimo buvo lemta, kad vėliau jie, jaunuoliai, susitiko Kanados žemėje, Sudbury mieste. Čia jau sukūrė jauną gražią šeimą.

Vyt. Karklinis priminė, kad šiandien, jaunosios tėveliai, Salomėja ir Kazimieras Poderys, švenčia laimingą savo vedybų 30 metų sukaktį, o jaunojo Andriaus tėvelis švenčia 77 metų amžiaus sukaktį. Žodžiu jaunuosius sveikino V. Karklinis, Kun. A. Sabas, svečias - jaunas kunigas ir kt. Audriniai sugiedota ilgiausių metų. Be sveikinimo atviručių vietoje, gauta sveikinimo telegrama iš tėvynės Lietuvos - Kuno. Andrius Karklinis savo ir

žmonos Liudos vardų padėkojo visiems už sveikinimus, dovaną ir atsisveikinimą, išvyko povestuvinės kelionės. Po keleto valandų skridimo sprausminių lėktuvu, laimingai nusileido gražioje Meksikoje. Tai buvo didelės, gražios ir kultūringos vestuvės, atrodo, kad tokio masto pirmos Sudburyje.

Tikiuosi, kad vėliau gauti vestuviniai iškilnių momentų paveikslai ir vestuvių iškilnių dalyvių pavardės bus atspausdinti „NL“.

Liudai ir Andriui daug laimės šeimyniniame gyvenime. Salomėjai ir Kazimierui Poderyiams laimingai sulaukti 50 metų vedybinių sukaktuvių, o Andriaus tėveliui, gražios amžiaus šimtinės. J. Kručas.

GRAŽIOS PAGERBTUVĖS

Šiltas ir gražus lapkričio 24 d. pavakarys. Daugelis lietuvių renkasi į Dell St. 6, pas Jus tų ir Birutę Stankus pasveikinti Justą, sulaukusį savo gimto dienos ir žmonelę Birutę švenčiančią metines nuo atvykimo iš žalio Suvalkų trikampio ir savo gyvenimo kelio apvainikavimo gražiomis ir laimingomis vedybomis.

Sekė puikios, šeimyninių paruoštos, vaišės, sveikinimai, tautinės dainos linksmoje lietuviškoje nuotaikoje. Kun. A. Sabas būi trumpu žodžiu pasveikino sukaktuvinius, Justą ir Birutę, visi linki „Ilgiausių, Gražiausių ir laimingiausių“ metų. Siame gražiamame pobūvyje dalyvavo: Kun. A. Sabas, V. G. Lumbiai, P. B. Visockai, P. A. Mazičiai, p. p. Labuckai, P. L. Griškoniai, A. Kusinskai, Kl. Žukauskas, J. Stapčinskai, J. Lumbys, J. Kručas, o iš jaunimo — gera tautinių šokių šokėja Gražina Maziaitė ir pasižymėjusi plaukimo sporte Zitutė Griškonytė. J. Kručas.

BUS VESTUVĖS

P-lės Danguolės Kriauceliūnaitės ir studento Romo Račinsko vedybos įvyks 1963 m. gruodžio mėn. 28 d., šeštadienį, 12 val. Kristaus Karaliaus bažnyčioje, Sudbury, Ont.

Vestuvinės vaišės 7 val. vakaro, 283 Kathleen St., Sudbury, Ont. Kaip „NL“ skaitytojams, iš anksto norisi palinkėti vedybinės laimės ir laimingo gyvenimo. J. Kručas.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSET

& SEGUIN

Barristers, Solicitors,

Notary Public.

35 Heyden Street

(netoli Bloor ir Yonge)

Toronto 5, Ont.

Tel. Office WA 4-9501

Res. BE 3-0978

TAUPLYK IR SKOLINKIS
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4½% iki 5%.

Už asmenines paskolas ima tik 7½%.

Už paskolas ir — morčiųius — 6½%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000.00.

„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenantis Kanadoje.

Kasot valandos:

dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienius;

šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val.,

o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.

tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.

Leidžia ir redaguoja: J. Lazauskas.

Eina dešimti metai.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

NAUJO JAV PREZIDEN...

Atkelta iš 3-čio psl.

drąsą, pajus, kad ji yra stipri, o tie kurie sieks mūsų draugystės, supras, kad ji yra garbinga. Mes dar kartą įrodysime, kas stiprus gali būti teisingas naudodamas jėgą ir, kad teisingas gali būti stiprus gindamas teisingumą. Mums reikia būti pasiruošusiems tuo pat metu jėgą pastatyti prieš jėgą ir apriboti jėgą ginti tautinius interesus ir derėtis dėl bendrų interesų.

Prezidentas toliau savo kalboje pastebėjęs, kad Kongresas yra buvęs 32 metų jojo pasaulis ir namai, iškėlė kongreso sugebėjimą veikti ypač krizių metu. Nuo žudiko kulkos mirus Prezidentui Kennedy, jam teko prezidentinė našta, bet šią naštą jis negalįs vienas pakelti, jam reikalinga visų amerikiečių pagalba ir Kongreso ir jo, kaip Prezidento, yra pareiga veikti, ir parodyti pasauliui, kad dėl šio brutalaus netekimo mūsų vado, mes ne pasidarysime silpnėsni, bet dar stipresni.

Daugiau kaip 100 metų buvo kalbėta apie lygias teises visiems, dabar yra atėjęs laikas

įrašyti tas lygias teises į įstatymų knygas.

Didžiausias paminklas Kennedyui pagerbti bus neatidėliotinas civilinių teisių ir mokslų sumažinimo įstatymų priėmimas. Priėmus mokesčių sumažinimo įstatymą, pakiltų krašto pajamos, išsprendžius ne darbo klausimas.

Kennedy mirtis parodžiusi, kad yra atėjęs pagaliau laikas suprasti ir gerbti vienas kitą ne žiūrint rasės, tikybės ar politinių įsitikinimų. Turis būti padarytas galas skiepinimui neapykantos, blogio ir smurto.

Prezidento Lyndon Johnson kalba truko per 20 minučių ir buvo pertraukiama dažniais ir ilgais plojimais.

G. G. K.

„Literatūros ir Meno“ savaitraštį paskelbtai P. Sergijevičiaus prisiminimai apie Vilnių mirusį skulptorių R. Jachimavičių.

● Tapytojas A. Savickas, nesenai keliavęs Graikijoje, Dailininkų sąjungoje Vilniuje pasakojo apie šių dienų graikų tapybą.

Skelbimas nr. 4.

DIEVO KARALYSTĖ.

Tęsinys.

Dabar mes gyvename Evangelijos amžiaus pabaigoje, todėl jau įvyksta karalystės įkūrimas. Mūsų Viešpats, paskirtasis Karalius, yra čia jau nuo 1874 metų. Tokį liudijimą patiekia pranašai tiems, kurie turi girdintis ausis. Formalis karališkosios valdžios įsteigimas datuojasi nuo Balandžio 1878 Viešp. metų; o pirmas karalystės darbas, kaip mūsų Viešpats parodė savo prilyginimais ir pranašystėmis, yra surinkimas jo išrinktųjų. Per savo apaštalią Viešpatį pasakė, kad „mirusieji Kristuje kelsis pirmiausia“, bažnyčios pagarbinimas bus ūmas. Todėl Karalystė, atstovaujama mūsų Viešpaties ir užmigusiu šventųjų, kurie jau buvo prirengti ir pripažinti vertais būti „Jo kūnu“, „Jo jaunąja“, buvo įsteigta 1878 m. Todėl visai, ko dar reikia pilnam jos įkūrimui, yra „surinkimas pas Viešpatį“ tų „išrinktųjų“, kurie tebėra gyvi ir pasilikę, kurių ištyrimas dar nepabaigtas.

Nebelaikant kol gyvieji nariai pabaigs savo žemišką kelionę, karalystė ir jos darbas buvo tuoju pradėtas ir gyviesiems šioje pusėje užkabos yra leista „pažinti karalystės paslaptį“ ir dalyvauti karalystės darbe pirmą negu įvyks jų „perkeitimas“, o miršdami jie „nebeužmigs“, bet bus „perkeliami“ mirties valandoje ir padaryti palaimintojo pirmojo prisikėlimo dalyviais, kaip parašyta: „Palaiminti mirusieji, kurie Viešpatyje miršta nuo dabar: Taip sako dvasia: jie turi atilsti nuo savo vargų, nes jų darbai seka juos“. — Apreišk. 14:13.

Visa tai sutinka su Šventojo Rašto pareiškimais, kad Dievo Karalystė turi būti įsteigta pirmą negu jos įtaka ir jos darbas atliks visišką sunaikinimą šio „dabarties pikto pasaulio“, t. y. politinių, finansinių ir bažnytinių valdancų vyriausybę; ir tai įvyks po „Pago nių laikų“ pasibaigimo, — kada nors po 1914 m. Pažiūrėkime į kai kuriuos Šventraščių tekstus.

Apibūdinant įvykius septintojo trimto metu prisilaikoma šitokios tvarkos: (1) Viešpats pasiima savo valdžią kaip žemės Karalius ir Jo karaliavimas prasideda; (2) pasiekė pasaulis patenka į didelį

suspaudimą. Pranašystėse tikrai pasakyta, kad Kristaus karaliavimas prasideda pirmą negu ateina priespaudų laikas, ir pirmą negu bus prikelti šventieji ir pranašai; bet ji pasiliks ilgai po to, išties tūkstantį metų, kol bus padarytas „teismas“ visai žmonijai, atsilyginta tiems, kurie garbina Viešpatį ir sunaikinta tie, kurių įtaka yra pavojinga. Įsitėmų kaip kalba apie tai žemiau paduotoji ištrauka: —

„Mes dėkojame tau, Viešpatie Dieve, Visavaldi, kuris esi ir kuris buvai, kad pasiėmėi savo didžiąją jėgą ir pradėjai karaliuoti. (Kristaus atstovaujamas) — „Visa yra iš Tėvo“, ir „visa per Jo Sūnų“, — Jo pagarbinimą atstovauja. (Ir dėl Jo karaliavimo prasidėjimo) Tautos suplysi, ir atėjo tavo rūstybė ir metas mirusiuosius teisti ir duoti atlyginimą tavo tarnams, pranašams, šventiesiems ir tiems, kurie bijosi tavo vardo, mažiesiems ir dideliems, ir sunaikinti tuos, kurie naikina žemę“. — Apreišk. 11:17, 18.

Panašiai mes skaitome, kad karališkoji valdžia prasidės pirm „Babelės“ kritimo; ir kad Babelė kris dėl to, kad buvo nuteista — ir kad kai kurie iš joje buvusieji — Kristaus išlaisvinti ir apsviesti, po jos kritimo pasakys: —

„Teisūs ir teisingi yra jo teisimai; jie nuteisė didžiąją paleistuvę, kuri pagadino žemę savo paleistuvavimu, ir atkėrė ją už savo tarnų kraują“. — Apreišk. 18 skyr. ir 19:2-7.

Pranašas Danielis buvo Dievo įkvėptas pasakyti ir išaiškinti karaliui Nebukadnezarui jo regėjimą, kuriuo buvo jam parodytos pagoniškos valdžios didelės stovylos. Regėjime buvo parodyta, kad akmuo trenkė į stovylos kojas, ir tai reikėd galutiną pagoniško valdžios iširimą; o tasai akmuo pasididino ir pripildė visą žemę. Karaliui duotas aiškinimas parodo, kad Dievo karalystė bus pilnai įsteigta ir įgaliota, ir kad žemiškoji valdžią išgriovimas įvyks Dievo karalystės galybės panaudojimu. Įkvėptasis Danielio liudijimas yra toks:

Būs daugiau. Kas įdomiausi apie Tiesą, reikalaukite knygų katalogą. Neturintiems siunčiam (veltui) mažas knygeles ir traktatus. Pareikalavimus siųskite šiuo adresu: L. B. S. A. 212 E. 3rd, Str. Spring Valley, Ill. U. S. A. (61362).

WINNIPEG, Man.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 26 d. (sekm.) K. L. B-nės Winnipeg apyl. v. ba surengė Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą.

11 val. šv. Kazimiero bažnyčioje buvo atliktos pamaldos. Pamaldų metu Lietuvos trispalvę laikė Mykolas Januška, o jos garbės sargyboje stojo: H. Barkauskaitė, Timmermanaitė ir dvi sesutės Jančiukaitės.

Po pamaldų į parapijos salę tautiečiai rinkosi išklausti kariuomenės šventės minėjimo programos. Prie įėjimo Wpg., Tautos Fondo atstovas J. Demereckas rinko aukas.

Minėjimo programą atidarė ir vedė pats B-nės v-bos p-kas agr. J. Malinauskas. Į garbės prezidiumą pakviesti 1918-19 metų Lietuvos kariuomenės savanoriai - kūrėjai: Albertas Novas ir Mykolas Januška.

Tai diena pritaikyta paskaitą skaitė buvusi mokytoja Br. Bujokienė. Jos tema buvo: Lietuvos Karalius Mindaugas ir jo nuopelnai. Paskaitai baigiantis ji pasiūlė, kad Winnipeg šeštadieninė mokykla būtų pavadinta: „Karaliaus Mindaugo ai nių lietuvių šeštadieninė mokykla Winnipeg“.

Po to, sav. kūrėjas A. Novas papasakojo savo prisiminimus iš 1918-19 metų kovų, dėl Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės.

KUN. KLEB. J. BERTAŠIUS IŠSKRIDO Į ROMĄ

Į Vatikano suvažiavimo šią sesiją yra išvykęs Winnipeg arkivyskupas B. Flahiff, kurio žinioje yra ir mūsų lietuvių šv. Kazimiero parapijos bažnyčia.

Lapkričio mėn. į Romą, ark. B. Flahiff staiga iššaukė ir mūsų parapijos kleboną kun. Justiną Bertašį. Lapkr. 17 d. vakare parapijiečių buvo nulydėtas areodromą, iš kur lėktuvu, trims savaitėms išskrido į Romą. Grįžo gruodžio 7 d.

Mūsų kleboną galima priskirti prie „kunigų darbininkų“, kurie buvo atsiradę Prancūzijoje. Jie savanoriškai ėjo į fabrikuose kartu su darbininkais dirbti, kartu su jais gyveno ir tarpe jų platino krikščioniškas idėjas.

Paryžiaus kard. Suhard juos labai rėmė.

1949 m. kardinolas mirė ir buvo galvojama, kad ši „kunigų - darbininkų“ akcija už-

somybės.

Mykolas Januška pasiūlė, kad lietuvių šeštadieninėje mokykloje būtų iškabinta Povilo Lukšio, kaip pirmoji laisvės kovų kraujo auka, kar. Juozapavičiaus, Eimučio ir kit. žuvusių nepriklausomybės kovose paveikslai ir su jais giliau su pažindinami vaikučiai.

Po to sekė meninė dalis. Maža mergaitė Virkutytė pagrojo akordeonu, o Vicia Balčiūnaitė pasakė Brazdžionio eilėraščių.

VL. Virkutis pagrojo akordeonu ir nemažai susilaukė plojimų.

Winnipeg universiteto studentas Margis Matulionis labai gražiai ir gambiai paskaitė keletą eilėraščių.

Po to, p-kas J. Malinauskas pristatė tautinių šokių grupę ir jos mokytojus H. Barkauskaitę ir Margi Matulionį. Užbaigai pašokama „Gyvataras“, kurį išmokino Margis, o publika jam kėlė ovacijas.

Tautiškus šokius akordeonu palydėjo vargonininkė Danguolė Januškaitė. Šokius šoko šešios poros lietuviukų ir lietuvių.

Tenka džiaugtis, kad jaunoji karta jau gražiai jungiasi ir lietuvišką veiklą ir palengva užpildys senesniųjų spragas.

K. Strikaitis.

sibaigs. Bet pasirodė, kad Prancūzijos aukštesnioji dvasininkija šią akciją ir toliau rėmė. Tam tikslui specialiai buvo liuomog seminarija, kurioje buvo ruošiami 200 kunų d. bininkų.

Mūsų klebonas yra žinylus tuo, kad pradėdamas statyti Winnipeg lietuvių parapijos bažnyčią, nuo pat pamatų, kartu su visais parapijiečiais, ėmė ritinti akmenis ir neatsisakė nuo jokių tolimesnių darbų iki pat jos užbaigimo. Tuo jis užsitarnavo žmonių pagarbą.

Kstr.

ATEJO ŽIEMA

Lapkričio 22 d. ryte atsikėlę winipegiečiai rado tikrą žiemos vaizdą. Pasnigta pora colių sniego. Vasara buvo karšta ir sausa, o ruduo nuostabiai gražus ir ilgas, ką šio krašto gyventojai seniai bebuvo matę.

ST. CATHARINES, ONTARIO

NEPAPRASTAI GRAŽU

dalyvauti didingame subuviname, kur susiburia žmonės švęsti savo religines arba tautines šventes su nepaprasta intencija, kuri nukelia žmogų į dvasinį pasaulį, iš kurio nenori grįžti į paprastą kasdieninį monotonišką. Deja to iškilmės neilgai tęsiasi, tarytum žmogaus gyvenimas: išgyveni 60-80 — 100 metų, o prisiminimai tokie trumpi ir vis dar no risi gyventi, daugiau išmokti, daugiau sužinoti, daugiau matyti, nes visko jaučiasi trūkumas, bet nieko neužgyventa perdaug.

Tokios mintys pynėsi būnant lapkričio 23-os minėjime, kuris vyko ypatingoje atmosferoje su nepaprastai iškilminga, gėdulu apgaubta programa, kurioje kalbėjo Gen. Lietuvos konsulas Dr. J. Zmuidzinai, paliesdamas seniausią Lietuvos istoriją, apie lietuvių kilmę, kalbos senumą, lietuvių būdą, pagelbą net kitoms valstybėms laisvai gyventi!

Choro „Varpas“ pranešėja priminė apgaubiantį, beveik visą pasaulį, gėdulu dėl Prezidento John F. Kennedy nužudymo, kad visos linksmos dainos išimtos iš šios dienos repertuaro. Ramovėnų pirm. paprašė publikos, ypač jaunimo, kad nešoktų. „The St. Catharines Standard“ dienraščio ten buvęs korespondentas padaręs tik dviejų porų šokėjų nuotrauką, patalpino pirmadienio laidoje, Standarte — ir aprašydamas, kad iš Hamiltono šokėjų grupę „Gyvataras“ atvykusi į St. Cath. Kanados Lietuvių Veteranų koncertą nešoko

ir choras linksmy dainų nedainavo, del gedulo. Tai nepaprastai gražus gestas ir tų minėjimo dalyviai mielai priėmė.

Sveikinimus žodžiu išreiškė: Estų b-nės pirm. Gr. V. Tammamagi, Kanados Veterano atstovas Tom Mc Laughlan. Raštu prisuntė: Plk. Pr. Saladzius, Latvių b-nės vardu P. Vasarins, Dauguvos Vanagi vardu, P. Vitols Ukrainiečių atstovas pavėlavo.

Maloniems minėjimo dalyviams nuširdžiai dėkojame už dalyvavimą minėjime ir tuo pačiu už paramą mūsų egzistavimui ir pasirieškimui tremties gyvenime. Lietuvos Gen. Konsului su Ponia, Dr. J. Zmuidziniui, komp. St. Galilevičiui ir choro „Varpas“ dalyviams, Poniai G. Breichmanienei ir taut. šokių grupei „Gyvataras“ dalyviams. Ponioms: Sąjaukienei už nepaprastai gražų plakatą - skelbimo išpašymą (be atlyginimo) ir atliktą darbą minėjimo garsinime. Puslėnei, Alonderienei ir Baronėnei, už skanaus maisto pagaminimą. Grigaitėi ir B. Bogušytei už garbės svečių priimdinėjimą ir Skeivelienei už loterijos tvarkymą. Visiems, loterijos fantų aukotojams Niagaros Pusias. „Žalgiris“ vietininki jos skautams, už minėjimą dalyvavimą su vėliava. Ponomas: K. Vilbikačiui, K. Butkui, A. Šetikui, K. Bogušiiui ir St. Vaitkui, už įvairius darbus minėjimo ruošiant.

Dėkojame ir tiems, kurių pavardės nepaminėtos (prašant jų pavardžių neminėti).

Ramovėnų Valdyba.

Ivairūs siuntiniai

Iš Kanados:

I LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir USSR.

paprastu ir Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraus tus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 sv. gryo svyorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos v-bių siųsti mums paštu ar ekspreu. Apmokėsite gavę pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ISTAIGA

BALTIC EXPORTING Co

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098.

S KYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. JA 8-6686, V. Juraitis. 94 Douglas St., Sudbury, Ont. OS 3-5315, M. Venskėvičienė. Darbo valandos: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

SAVININKAI S. ir A. KALŪZA.

HAMILTON

SLA 72 KP. NAUJA VALDYBA

Gruodžio 1 d. H. L. N. įvyko susirinkimas išrinko į valdybą Z. Pulianauską pirm., P. Ročį vicep., V. Pašilį prot. sekretoriumi, A. Kaušpėdą izd., G. Melniką fin. sekr., J. Šarapnicką organizatoriumi. Išdoro globėjais išrinkti: K. Mikšys ir J. Šarapnickas. Ta pačia proga nominavo kandidatus į V. T.

Kuopa žengdama į trečius metus, aptarė veiklos planus, vienas iš jų — paminėti 3-jų metų sukaktį. Susirinkimas praėjo labai darnioje nuotaikoje. Po susirinkimo kuopos pirm. Z. Pulianauskas pakvietė prie kavos. **SLA Narys.**
● Skautų stovyklavietės įrengimui 5 dol. aukavo p. P. Klimatienė. Ačiū. V. P.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE

„TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol., morgių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21 MAIN St. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

TELSIŲ STILEIVOS ŠAUKĖ: „MES DAR SUSITIKSIME!“

Telsiuose susirūpinta chuliganų siautėjimu, girtavimu, praeivių užpuolėjimu. Miesto piliečiai su 30 parašų kreipėsi su aliumi į „Tiesą“. Toji pasiuntusi savo korespondentą ir jis žemaitijos sostinėje štai ką patyręs (płg. „Tiesą“, nr. 258, lapkr. 2): mieste vakarais šliaužioja „Stileivos vaizduojantieji ikausę jaunuoliai“ ir stengiasi išprovokuoti muštynes. Telsių „Masčio“ klube kas trečiądienį vyksta šokiai su peštynėmis, o aplink klubą atsiradusios karčiamos, kur „savi žmonės“ bet kuriuo metu aptarnaujami namine. Telsiuose rajono milicijos sk. viršininku yra P. Puzinov ir paklaustas, kodėl nečiumami chuliganai, jis atsako: sučiupti sunku. Dabar tikimasi, kad milicijai esant bejėgiai, su chuliganizmo reiškiniais teks doro tis vad. draugininkams ir komjaunuoliams. O chuliganai? Jie girti varomi iš sveigų, salių ir suspaudę kumščius grašina: „Mes dar susitiksime!“

MASKVINIAI ŽURNALIS TAI MOKĖ LIETUVOJE KURIANČIUS RAŠYTOJUS

Siekiant glaudinti rusų ir lietuvių rašytojus ir šiuos pastarusius skatinti bendradarbiauti sovietiniuose žurnaluose, Pabaltijj ir Vilniuje lankė si žurnale „Oktiabrij“ bendradarbiaują keturi sovietiniai rašytojai ir žurnalo sekretoriaus. Rašytojų s-jie jie turėjo susitikimą su lietuviams rašytojais ir juos kvietė aktyviau reikštis Maskvos rašytojų žurnale. „Pergalės“ žurn. vyr. red. VI. Mozurinas pasisakė laukias pagalbos iš „Oktiabrij“, o raš. V. Reimeris ragino daugiau rūpintis lietuvių poezijos vertimais į rusų k. Sovietiniai rašytojai su lietuvių poezijos vertimais dar pasirodė Vilniaus televizijos programoje.

Ar žinoma, kad

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ SPAUSTUVĖ

spausdina bilietus, pakvietimus, vizitines, įkvaius blankus, receptams lapelius, vedybinius pakvietimus, mirties atveju užuotautos laiškus, padėkos korteles, visokius „statmentus“, vokus su adresais, laikraščius, žurnalus ir knygas.

Darbą atlieka pigiau, negu kitos spaustuvės.

Kviečiame įsitikinti.

Spausdinius galime priimti paštu ir paštu pasiųsti.

Adresas: 7722 George Street, LaSalle, P. Q., Canada.

Sunkiai vystomoji problema

HAMILTONO LN GALIMYBES SVARSTANT

(Tęsinys iš praėjusios savaitės)

Rašo Stasys Bakšys.

Sutiktos kliūtys.

Per paskutinius pusantų metų, kaip LN v-bos, taip ir LN p-kas, padėjo didžiausias pastangas, kad mūsų suplanuoti būsimieji Tautos Namai būtų įkurti Hamiltone tiesioginėmis pastangomis. Ir tai mes galėjome įvykdyti, nes jau esame stiprokai įsikūrę ir išskiriamas iš asmeniško reikalų tenkimo kelių šimtų dolerių Liet. Namams mums nėra sunki problema. P-ko vedamas vėjus pasiekė gražią sumą, tik, deja, jo didžioji lėšų dalis, apie 70 tūkstančių dol., p-ko užrašuose buvo tautiečių pažadai, pasirodo, kad daugelis, žadėdami pinigų pridėti, netik negalvojo savo pažadų vykdyti, bet atėjus LN statybos numatomai pradžiai, paprašė jiems grąžinti anksčiau įdėtus. O didžioji dalis, kaip susitarė, vis dar kalbėjo: „Pradėkite statyti, tada duosiu!“ Ir Dievui dėkui, kad jų nepradėjome, nes tuo atveju, užsitraukę skolą ir gavę tokią negatyvią reakciją iš tautiečių pusės, būtumėm priėję prie finansinio numukimo. Dabar man jau gyvenimas eksperimentaliai įrodė, koks milžiniškas tarpas lietuvių būde tarp žodžių ir darbų! Iš viso to, ką čia paminėjau, ir ryškėja išvada, kad pagrindinės priežastys, dėl ko nepastatėme Liet. Namų tiesioginiu būdu, glūdi mumyse pačiuose:

1) Nė vienas netikėjome, kad LN pastatysime.

2) Paskirtas LN šimtinės branginome daugiau, negu sa vo reikalams išleidžiamas tūkst. taintes.

Visa eilė kitų kliūčių yra neesminės ir antraeilės. Ir kada gyvenimo tikrovė privedė mus iki šios padėties, kurią dabar turime, daugeliui instinktyviai atsirado mintys trauktis, kartu propaguojant, kad tai geriausias sprendimas. Apie pastatymo galimybes rašiau praėjusią savaitę ir jas atmetu, kaip visai nerealias, jeigu dar norime kada nors LN pastatyti.

Siekimas tikslo smūgių į sparną.

Iš šios vasaros nesekmių aiškėja, kad mes kovos dėl LN nelaimėjome, bet juo labiau ir nepraėjome. Iš jos daug ko pasimokėme, įgijome patyrimo, ir aš siūlau: po mažos pertraukos, kiek atsišvėję, veržkimės vėl į priekį, tik jau ne frontiniu smūgiu, (nes jis jau išbandytas ir matome, kad nepavyko), bet eikime dar kelis metus į šalį. Sustiprėkime finansškai, neužsimėkime prieš šio krašto diktuojamas sąlygas ir būdus, bet, atvirkščiai, visuose savo planuose juos pramatykime ir panaudokime, o vėliau įsitikinsime, kad tas mums bus tik į naudą.

Ligšioliniame LN darbe mums trūko asmeninio intereso ir realybės pajautimo. Visa tai buvo sąmoningai išjungta, manant, kad LN pastatysime ant žėrinčio tautinio idealizmo. Bet vis dėlto, pasirodė, kad mes esame puikūs idealistai savo kalbose, patariuose ir planuose, bet gyvenime esame didesni realistai ir už vietinius kanadiečius. Planuotų LN. N. problematiskas išsilaikymas, už idėta šimtinę, antrą, per mažos galimybės gauti palūkanas ir padiktavo tai, kad

komjaunimo organizacijos kūne įsivėisė „piktybiniai navikai“... Kuo jie pasireiškia? Pa teikiami pavyzdžiai: IV kuro studentai Korsakas, Zmuidzinas, Trejėkovas ir kt. už girtavimą ir blogą mokymąsi buvo pašalinti. V kuro studentai Puodžius, Macevičius ir Paleckis sėdį prie stikluo, o to paties kuro studentės Rau

per 8 metus net 40% kapitalo visą laiką judėjo ir tik atkaklaus vieno kito asmens užsispyrimo ir energijos dėka, tą padėtį buvo galima eilę metų tęsti, bet pagaliau vistiek atėjo laikas, kad gyvenimas idėją įveikė. Jos nenugalėjo, bet tik įrodė, kad siekiant idėjos, reikia remtis gyvenimo tikrove.

Kai prieš tris metus nupirkome sklypą, jau tada B. Kro nas siūlė išnaudoti jo gerą padėtį ir statyti gyv. butus, užtikrint šiuo būdu garantuotą pajamas, o vėliau, LN b-vei prasigvenus, siekti galutinio idėjos įgyvendinimo.

Šią mintį tuo metu aš kategoriškai atmečiau, nes buvau įsitikinęs, kad ir be jokių šalu tinių ejimų, Tautos Namus pastatyti pajėgsime. Dabar jau man aišku, kad B. Kronas bu ve realus, bet jis atmetė kitą tikrovės faktorių — kaip pakeisti trumpu laiku 700 tautiečių sukonoliduotas nuomones, o ypač lietuvių. Dar ir dabar matome, po nepavykusių, pastangų, kad daug LN narių net ir svarstyti nenori to minties — statyti LN sklype lietuvių ramovę su visais kultūriniais priedais, o virš jos apie 84 gyv. butus. „Aš noriu Lietuvių namų, o ne biznio!“ daugelis užsispyrusiai kartoja, bet kaip visa tai įgyvendinti, nė vienas net pagalvoti nenori.

Ši tema labai plati visuose jos niuansuose, bet nežūrint, kiek berašyčiau, gyvenimas diktuoja vienintelę išvadą: sklype

statykime Lietuvių Ramovę su butais, tada turėsime galimybę kada nors ir salę su prie dais įsigyti. Kad ir saugiai, bet pradėję trauktis atgal, vargu ar kada nors beperėisime į priešpūlį. Išnaudoję LN sklypą šiam projektui, mes turime šias galimybes:

1) Gauti reikiamo dydžio paskolą be asmeniško garantijų.

2) Realų pagrindą nuolatiniams pajamoms ir tuo pačiu narių pasitikėjimą mūsų b-vei ir stambesnių sumų patikėjimą jos augimui.

3) Praėjus keletui metų, amortizacijos kapitalo pavidale turėti lėšų grynai tautiškai idėjiniam planams įgyvendinti.

4) Išaugti LN b-vei į stiprią lietuvišką ekonominę organizaciją.

5) Sulaukti Delta nuosavybės pardavimo miestui, kada gyvenimas privers didžiąją Main ir King g-vių kryžkelei gerinti judėjimo sąlygas. Lietuviškų reikalų tenkinimui turėtumėm šias galimybes:

1) Lietuvišką ramovę su bilardo, šachmatų ir pora kitų patalpų;

2) Lietuvišką knygyną, muzėjų ir skaityklą grynai kultūriniam reikalams;

3) Iki 150 asmenų talpos salę įvairiems s-mams, o-joms ir jaunimui;

4) Įrengę I aukšte butus vie ngungiams, juos galime panaudoti lietuviams pensininkams, norintiems gyvenimo popietę praleisti savoje lietuviškoje ap

linaitytė, Antanėlienė ir Stovbunenko pradėjusios vagliauti... Studentė gerai pavyzdžiais laiko baigusius institutą, kurie, kaip Donatas Butkus, padavė prašymą paskirti jį dirbti į Buriat - Mongoliją, o kiti instituto absolventai išvykę į Kazachiją, Irkutską, Baltarusiją. (Klausimas, ar savo noru? — E.).

KANADOS SOSTINĖ OTTAWA

OTTAWOS L. B-nė ISIJUNGĖ Į K. L. FONDĄ.

Ottawos lietuvių įstojo į Kanados Lietuvių Fondą, įnešdami pirmąją šimtinę. Dalis tautiečių dar neturėjo galimybės savais įnašais prisidėti; Apylinkės V-ba ketina kreiptis į visus, prašydama kiekvieną savuoju įnašu paremti Kanados Lietuvių Fondą.

ATSILANKYS KALĖDŲ SENELIS

Lietuviškos pamaldos ši mė nesį įvyks gruodžio 15 d. sekmdienį 12 val. įprastoje Arki vyskupijos Rūmų Koplyčioje.

Tuoju po pamaldų 13 val. tų pat Rūmų salėje įvyksta Kalėdų eglutė. Programą išpildys Seštas. mokyklos mokiniai. Atsilankys lietuviškas Kalėdų Senelis, nešinas maišą dovanėlių.

Po to, visi susirinkusieji pasikins juos lietuvių vardu.

Estų B-nė Ottawoje minėjo savo įsikūrimo 15 metų sukaktį. Lietuviams tam minėjimui atstovavo v-bos p-kas pasveikinęs juos lietuvių vardu.

Latvių B-nę jų Nepriklausomybės šventės proga sveikino Apylinkės Valdyba.

Šiais metais sukanka 15 metų, kai apsigyvenę Ottawoje lietuvių buvo suburti kruvon kun. dr. Razučio pastangomis.

Metiniam apylinkės narių susirinkimui buvo pritarta samanymui tą sukaktį paminėti.

Naujų Metų sutikimas bus visų bendras. Dėl vietos dar taramasi. Rep.

Lietuviai veikia visur

Italija.

KAN. J. STANKEVICIUS APIE VIS. BAZNYČIOS SUSIRINKIMĄ

Romoje Bažnyčios susirinkimo darbus seką du vilniečiai „žurnalistai“ V. Grigaliūnas ir M. Jackevičius turėjo pasikalbėjimą su vienu Lietuvos dvasininku — Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdyt. kan. dr. J. Stankevičium. Pagal „Tiesą“ (nr. 263, lapkr. 10) Stankevičius pastebėjo, kad dabar susirinkime svarstoma schema apie bažnyčią esanti „labai sudėtinga“. Negali būti kalbos apie nesklandumus sesijos darbuose, nors pasitaiką ir skirtingų nuomonių. Jau idomesnis buvo klausimas, ar padidėjęs bažnyčios vaidmuo, išsaugojant taiką. Kan. Stankevičius čia at sakė: padidės. „Popiežiaus Jo no XXIII pasėtoji skėla atneš gerus vaisius“. Stankevičius ap galvestavo, kad vis dar sergąs Telsių vyskupijos apaštališkasis administratorius vyskupas P. Maželis, todėl ir negalėjęs vykti į Romą. Susirinkimo darbuose be Stankevičiaus dar da lyvauja kan. C. Krivaitis ir ka nauninkas P. Bakšys. Abu „ko respondentai“ pasikalbėjimą „Tiesai“ iš Romos perdavė te legrafu. E.

— Irano Ambasada Romoje, Irano Imperatoriaus gimtadienio proga suruošė didelį priėmimą, į kurį, kaip ir kitais metais, pakvietė ir PLB Italikos Krašto Valdybos pirmininką prel. Mincevičių. Jis taip pat dalyvavo Turkijos tautinės šventės minėjime bei priėmime pas Turkijos Ambasadorių prie Šv. Sosto. Reikia paminėti, kad Turkijos Amba sadorius dalyvauja ir 16 Vasario minėjimuose. Abiejų priėmimų metu buvo parodyta iš abiejų Ambasadorių pusės daug simpatijų LIETUVAI kovojančiai už savo laisvę.

— Spalio 11 d. vysk. Vin-

linkoje ir asmeniškame kom forte; pravažiuojantiems svečiams turėtumėm, ypač vasarą apsisistojimo vietą, savoje ap linkoje;

5) Lietuvišką ramovę mums patiems būtų mėgiamiausia vieta susitikimams ir laisvalaikio valandoms. Ji mus trauktė trauktų, nes būtų nauja, moderniška, miesto centre, o pats pastatas bus impo nuotų savo didumu, užtikrintu išsilaikymu ir tuo pačiu keltų mummyse tautinį pasitikėjimą jausmą;

6) Pravažiuojantiems svečiams ir jaunimui keltų nuostabos ir pasigėrėjimo jausmus ir pasitikėjimą savo tautai;

7) Atkristų konkurencijos su liet. parapija temos. Mes statome Liet. Ramovę, o klebonas Jaunimo Centrą. Vieni kitus papildome ir bendradarbiaujame.

Prašau visus lietuvius šiais klausimais giliai be jausmų įtakos pagalvoti ir gruodžio 15 d. susirinkime išnešti geriausią sprendimą.

— Gautomis žiniomis iš Lietuvos sovietai atsiunčia į Romą 7 dvasiškių delegaciją. Jos tikslai neaiškūs, bet manoma, kad prašys audiencijos pas Popiežių ir įteiks Jam dovaną, bei vizituos Florencijos kairiųjų delegaciją, kuri šią va sarą lankėsi Lietuvoje.

J. Amerikos V.

PRANEŠIMAS DEL SLA PILDOMOSIOS TARYBOS NARIŲ NOMINACIJŲ

SLA Seimo nutarimu SLA Pildomosios Tarybos nominacijos ir rinkimai vykdomi neper du mėnesiai, kaip buvo anksčiau, bet per vieną mėnesį. Dabartinio metu paskelbtos nominacijos į SLA Pildomąją Tarybą įvyks ateinančio gruodžio - decembris mėnesyje. S LA sekretorė visoms organizacijos kuopoms išsiuntinėjo reikalingą nominacijų medžiagą, išpėdama kuopų valdybas, kad jie šiame gruodžio mėnesyje atliktų nominacijų balsavimą ir nustatytą tvarką balsavimo balotus atsiųstų į SLA Centrą.

MASKVINĖS KAINŲ MANIPULIACIJOS

Clermont Ferand mieste lei džiamas laikraštis „La Mon tagne“ (rugpj. 23) priminė sovietų vykdomas kainų manipuliacijas, kai Sovietų S-ga pigiai perka pas savo satelitus ir brangiai parduoda. Laikraštis nurodė į būdingą Pabaltijo kraštų pavyzdį — esą Estija, Latvija ir Lietuva sudarančios vos 2,8% Sov. S-gos gyventojų, tačiau 1961 m. tuose kraštuose buvę pagaminta 16 radijo aparatų iš šimto, 13 dviračių iš šimto, 8% sviesto ir 9% žuvies. Vienas elektrinis motoras iš dešimties pagamintas Estijoje, vienas geležinkelio va gonas iš penkių pristatomas iš Latvijos ir vienas gražtas iš penkiolikos pagaminamas Lietuvos respublikoje.

— Rusai Amerikoje perka ir degtinę.

MONTREAL

KLB MONTREALIO SEIMELIO PREZIDIUMO INFORMACIJOS

VISI DALYVAUKIME BALSAVIMUOSE

Sekmadienį — gruodžio 15 d. — įvyksta rinkimai į KLB Montrealio Lietuvių Seimelį. Visi lietuviai, gyvenantys Montrealio apylinkėse, sulaukę 18 m. amžiaus, turi teisę ir pareigą balsuoti. Balsavimai vyks Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 De Seve, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro ir Šv. Kazimiero parapijos salėje, 3426 Parthenais, nuo 9 val. ryto iki 2 val. po pietų.

Visi lietuviai maloniai kviečiami atvykti balsuoti ir tuo atlikti tautinę savo pareigą.

Rinkiminė Komisija.

BALSUOSI — TAUTINĖ PAREIGĄ ATLIKSI

Kas dveji metai Montrealio KLB valdomiesiems organams sudaryti yra renkamas Seimelis, kuris kartu su organizaciniais atstovais iš savo tarpo išrenka vykdomąjį organą — Seimelio Prezidiumą.

Gruodžio 15 d. (sekmadienį) įvykstančiuose Seimelio rinkimuose maloniai kviečiame visus Montrealio lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti, tuo parodant gyvą bendruomeninį solidarumą ir tuo atlikdami kiekvienam lietuviui privalomą tautinę pareigą, kuri yra nesunki, bet svari mūsų bendruomeniniam gyvenime ir mūsų veningume lietuviško solidarumo darbe.

Te nebūnie apvilti tie, kurie sutiko kandidatuoti, suprasdami šių dienų lietuviškos veiklos svarbą.

Tikėkime, kad nebūsim apvilti, matydami daugelį naujų visuomeninių darbų pajėgiančių dirbti žmonių, kurie mūsų apylinkėse ribose yra taip reikalingi su viltimi našiniam bendruomenės darbu.

Seimelio Prezidiumas.

DAILĖS IR TAUTODAILĖS PARODA

Įvyksta gruodžio 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje nuo 10 val. ryto iki 6 val. p. pietų.

Parodoje dalyvauja dail. R. Bukauskas, dail. V. Remeika, dail. Šablauskienė, dail. A. Vazalinskis, dail. Č. Januškevičius, A. Daniliauskas ir Pr. Baltuonis ir su įvairiais rankdarbiais bei suvenyrais: J. Adomionienė, M. Adomaitienė, A. Avižienė, V. Balčiūnaitė, p. Blaudžiūnienė, p. Bogušienė, G. Čapkauskienė, M. Gaputytė, V. Gražienė, I. Gražytė, Gurčienė, J. Kęsgailienė, J. Kizerskienė, M. Leknickienė, A. Morkūnienė, O. Mylienė, E. Navikienė, P. Palubinskienė, B. Peleckienė, G. Rudinskienė, D. Smilgevičienė, M. Šiaučiūnienė, p. Vazalinskienė, A. Zubienė, Alb. Blaudžiūnas, M. Čapkauskas, E. Dikaitis, Pr. Kizerskis, p. Skaisgiris.

Šia reta proga mielai kviečiame visus Montrealio lietuvius ir svečius parodoje atsilankyti. Parodoje bus galima pamatyti mūsų gražųjį liaudies meną ir tuo pačiu norintieji turės progos išgyti mūsų dailininkų įvairių meno kūrinių.

Seimelio Prezidiumas.

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun
Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p. m.
antradienį 2-4 p. m.
penktadienį 2-4 p. m.

trečiadienį 7-9 p. m.
šeštadienį 11-1 p. m.

PO 7.3175; namų DO 6-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA
1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, Tel. 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

MONTREALIO LIETUVIŲ SPAUDOS BALIUS

paskirtas paskutinį šeštadienį prieš užgavėnes.

Ir šiemet, kaip buvo praėjusiais metais, bus renkama Baliaus Karalaitė — Montrealio lietuvių gražuolė.

Ryšium su Baliaus Karalaitės rinkimais yra kilęs sumanymas įsteigti Karalaitės pereinamąją taurę, kuri būtų savotiškas dokumentas, turintis istorinę vertę. Projektuojama suorganizuoti labai gražią didelę taurę, kurioje būtų įgraviruojamos pavarės visų, ją laimėjusių, gražuolių. Laimėjusi šią pereinamąją taurę lietuvaite ją turės, kaip gražų papuošalą, visus metus iki sekančio baliaus, kurio metu ji tą taurę perduos naujai išrinktai Baliaus Karalaitėi. Taip kasmet taurė bus įgraviruojamos naujos pavarės.

Taurė bus surašyta metrika, kurioje bus sužymėtos pavarės asmenų ir organizacijų, kurios skirs taurės pirkimui aukų. Galutinėje išvadoje, taurė galės būti perduota atkurtos N. Lietuvos atstinkamai įstaigai ar muzėjui, konservuojančiam lietuviškas vertybes. Bet apie tai dar teks pa galvoti ir išklausti nuomones tautiečių, kurie tam tikslui skirs lėšų.

Žodžiu, norima, kad mūsų lietuvių vardai neliktų užmarštyje. Jįmoji į taurę bus įgraviruota praėjusiais metais laimėjusi konkursą Panelė Klemkaitė. Skaitytųj nuomones šiuo klausimu būtų gera su žinoti.

REPREZENTUOJA KAPITONAI

Kap. J. A. Kisieliūsi, kurį laiką vadovavęs kariniam parengimui Montrealio universitetuose, perkeltas į New Brunswick ir sekančiais metais išvyksta atsakingom pareigom į Egiptą.

Kap. R. V. Paukštaitis nu keltas į Britų diviziją atstovauti kanadiečių ryšininkus.

ŠAUNIAS KRIKŠTYNAS

iškėlė Eleonora ir Juozas Intai, susilaukę dukters, kurią kunigas Zaremba AV. bažnyčioje pakrikštijo Deborah - Ona-Eleonora vardais, kūmais esant Nelei Rutkauskienėi ir Petri Vapšai. Laimingji tėvai ir Močiutė, Eleonora Vapšienė, krikštynas atšventė būryje giminė ir artimųjų šauniomisvėi šėmis, sudarius visiems dalyviams puikią nuotaką. Svečiai naujagimėi linkėjo sveikati augti, o tėvams gražios ateities.

DR. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemont Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PO 8-8096

NOTARAS

J. BERNOTAS

B. A., B. C. L.
Sun Life Building
Suite 2079
Tel.: UN 6-4364

ADVOKATAS

STASYS DAUKŠA, LI., D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 902 ir 903
Tel.: 861-8478 ir 861-8479

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Rekolekcijos moterims, organizuojamos Liet. Katalikų Moterų dr-jos, įvyks Lietuvių Seselių namuose, ves prel. V. Balčiūnas, Romos lietuvių Kolegijos dvasios vadovas. Tvar ka: penktadienį, gruodžio 13 d., 7.30 val. vakaro pirmoji konferencija, šeštadienį programa prasidės šv. mišiomis 9 val. ryto ir tęsis iki 5 val. p. pietų.

Pakrikštytos Teresė Gražina, J. ir A. Kersų dukrelė ir Deborah-Ann-Eleanor, J. ir E. Intų dukrelė.

Tuokiasi St. Matulis iš La Salle su Louise-Teresa McHugh.

Kalėdėjimas: Klebonas ant rad. Verdun, 6 Ave., kitomis dienomis, dar neaplančius LaSalle ir kitur. Kun. Kulbis Verdun: 4 Ave., Edna, Evelyn, Church, Atwater ir Des Marchais. Kun. Zaremba Verdun, antrad. 5 Ave, treč. nerastus namuose.

SKAUTŲ DEMESIUI

Darbo metų pradžia, sekmadienį, gruodžio 15 dieną, ketvirtą valandą po pietų, NM P Seselių patalpose, De Seve gatvėje, įvyksta visuotinė „Gelatinio Vilko“ tunto sueiga — Kalėdų eglutė. Programoje lauzas, dainos, žaidimai ir pasirodymai, Kalėdų Senis.

Visų skautų dalyvavimas būtinas.

Tuntininkas.

ĮDAINAVIMAS KALĖDŲ ŠVENTĖMS

Montrealio lietuvių radio va landėlei, vedamai L. Stankevičiaus, Aušros vartų parapijos choras, vedamas muz. A. Am brozaičio, dalyvaujant solo partijoms op. sol. E. Kardelie nei, įdainavo į magnetofono juostas Gruberio Tyliją naktį, C. Francko Panis angelicus, Naujajai Tyliją naktį ir Navicko Marijos giesmę, B. Brazdžionio žodžiams, su var gonais. Įdainavimai bus girdimi transliacijoje, skirtoje Kalėdų šventėms.

AUKSINĖ ŽASIS DAR MONTREALYJE

Patikrinus susuktąjį B. Pūkelevičiūtės Aukšinės žasies filmą, pasirodė tūlių trūkumų, kurie reikia pataisyti, todėl sekmadienį, gruodžio 15 dieną, vyko kadry perfilnavimas, kaip ir anksčiau, AV salėje, kur lig šiol tebelaukė užbaigti ir vi sos dailininko R. Bukausko su kurtos dekoracijos.

TAURAS LAIMĖJO

pirmas Montrealio Basketball League rungtynes prieš International YMCA rezultatu 88:82. Žaidė ir taškų pelnė: Otto 26, Baltuonis — 19, Vilimas — 9, Keturka — 8, Rokas ir Šipelis po — 7, Lukoševičius ir Piečaitis po 6.

● **Vytauto Klube** vaikams Kalėdų eglutė šv. m. gruodžio 21 d. 1 val. po pietų. Visi vaikai kviečiami dalyvauti.

● **Harrison Joseph** jaunesnysis sūnus Ran studijuoja Wolfville universitete, Nova Scotia.

● **Anna Žilinskis** yra susirgusi ir turėjo sunkią operaciją R. Victoria ligoninėje.

● **Mozuraitis Simanas** buvo ligoninėje, dabar sveiksta namuose.

● **P. Kurilavičius** išsikėlė į J. A. V., kur gyvena jo žmona.

I.G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. 631-0882.

TAUPOK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Adresas: 1465 De Seve Str., Montreal 20, P. Q. tel. 766-5827
Santautos apdraustos vieni milijonai dolerių. * Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santautos iki \$2000 išmokamos dviguba suma. * Už depozitus mokama 4%, už ūsus — 4,25%. * Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. * Pigūs paskolų draudimas skolinčio mirties ir invalidumo atvejais.
Bankas veikia: 1465 De Seve: sekmadieniais nuo 10.30 iki 1 val.; darbo dienomis nuo 12 iki 3 val. išskyrus pirmadienius ir šeštadienius.
Vakarais: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v. 3907 Rosemont Blvd.: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakare, tel. 722-2472.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Parapijos komiteto senųjų ir naujųjų narių posėdis įvyks gruodžio 22 d., tuojau po su mos. Bus renkamas naujas koto narys.

Šv. Onos dr-jos susirinkimas sekmadienį išrinko naują valdybą.

Parapijiečių lankymas: antradienį, gruodžio 10 d. Ville St. Michel 17 ir 22 Ave., Rue Dante, du Maire ir Shelly, trečiadienį rue de LaSalle, St. Catharine, Sherbrooke ir Kent, ketvirt. Point aux Tremble, Tainnon de Teck, des Maurteux, Tellier, penktad. Azilda, Baldwin, Beauclerc, des Autels, Langelier, šeštadienį Parkville ir Duquene, pirmad. gruodžio 16 d. Cadillac ir Bossuet.

Naujųjų Metų sutikimas rengiamas gruodžio 31 d. Bilietus išgyti iš anksto. Įėjimas 5 dol.

Aukojo bažnyčiai: Algirdas Gečius, Jonas Sankus, Donald Mcgee po 25 dol.

SLA 123 KUOPOS

narių susirinkimas sekmadienį neįvyko, nes buvo užimta AV salė. Dėl to SLA kuopos susirinkimas nukeltas į šį sekmadienį, gruodžio 15 dieną, AV salėje tuojau po pamaldų. Nariai kviečiami atsilankyti ir susimokėti nario įnašus ir, be to, į SLA centrą išstatyti kandidatus. Kandidatus svarbu išstatyti daugiau žmonių balsuojant, nes tokiu atveju susidaro daugiau galimybių įvesti savo kandidatus į SLA centrą.

Mes, Kanadoje gyvenantys SLA nariai, stipriai pageidaujame, kad į SLA centrą būtų išrinktas vienas Kanados lietuvis ir vicepirminko pareigoms siūlome S. Jokubaitį. Kanadoje jau yra 4 kuopos, o mūsų kandidatas yra veiklus asmuo ir mokas dirbti, — jis daug pasitarnautų SLA išplėtimui.

● **Jaunimas** susidomėjęs DLK Vytauto klubo rinkimais ir ruošiasi stoti į šią didelę Kanados lietuvių organizaciją, turinčią per 1.500 narių.

● **Inž. P. Kubilius** su šeima, iš buvęs komandiruotėje New foundlande apie metus laiko, sugrįžo į Montrealį.

● **Dėkojame** visiems, kas atsiunčia adresų lietuvių, galinčių prenumeruoti Nepr. Lietu vą.

ŽYMASIS MŪSŲ LAIKRODININKAS

Antanas Zukas, vėl pradėjo savo darbą ir atidarė savo krautuvę 1855 Wellington St., tel. WE 2-0644. Visi lietuvių pas jį gauna specialią nuolaidą. Jis laikrodžius taiso, parduoda naujus ir turi įvairių brangenybių — karolių, papuošalų ir t. t.

Atkelta iš 1-mo psi. komisijos nuožiūra, gali gauti asmeniškas paskolas iki 2,000 dol. sumos be žirantų, tačiau gyčių sumos.

„Lito“ metinis susirinkimas nukealimas į kovo mėn. 1 d. ir įvyks Šv. Kazimiero parapijos salėje, kaip kad buvo skelbta anksčiau.

ALLIANCE

REALTIES INC.

Montreal Real Estate Board Nariai.
D. Baltrukonis RE 7-0844
P. Rudinskis HU 1-2957
J. Skučas RA 2-6152
Sklypai, residenciniai namai, apartamentai, investicijos, mrogyčių parūpinimas.

TORONTO

MALONIAI KVIECIAME VISUS ATSLILANKYTI Į

K. L. B. TORONTO APYLINKĖS RUOSIAMĄ

Naujų 1964 Metų iškilmingą sutikimą,

KURIS ĮVYKS 1963 METŲ GRUODŽIO 31 DIENĄ.

ANTRADIENĮ, 8 VALANDĄ VAKARO

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALĖJE.

GROS PUIKUS 8 ASMENŲ LIETUVIŲ ORKESTRAS „TRIMITAS“

IDOMIOJE SPECIALIOJE PROGRAMOJE

DALYVAUJA SOLISTAS BRONIUS MARIJOŠIUS.

BUS PUIKI VAKARIENĖ.

BILIETA, PO 6 DOLERIUS, GAUNAMI PARAPIJŲ KNYGYNUOSE ARBA PAS V. BAČENĄ, TEL. LE 6-4681 VAKARAIŠ AR CR 8-7261 DIENOMIS IR PAS K. MANGLIČĄ, TEL. OR 3-1957.

Pasiskubinkime užsiregistruoti vietas, nes jų skaičius ribotas.

KLB Toronto Apylinkės Valdyba.

PALAI DOTAS TRAGIŠKAI ŽUVĘS JAUNAS INŽINIERIUS

Gruodžio 7 d. Lietuvių Kapai priglaudė lėktuvo baidioje katastrofoje ties Montrealiu žuvusio jauno elektros inžinieriaus Algirdo Šlapšio palaidus.

Iš katastrofos vietos užants parduotoje dėžėje su lydimuoju raštu, draudžiančiu dėžę atidaryti, velionies kūnas buvo atgabentas į Toorntą ir čia karste ta dėžė su palaikais įdėjus, patalpintas Porter & Turner laidotuvių koplyčioje, kur per dvi dienas buvo gausiai lankomas ne tik lietuvių, bet ir kitataučių.

Inž. Algirdo Šlapšio tragiška mirtis sukrėtė Toronto lietuvių visuomenę, nes velionis buvo ne tik 4 mažamečių vaikų pavyzdingas tėvas, bei veiklus ir susipratęs lietuvis. Jo karstas skendėjo vanikuose ir gėlėse, kurių buvo sunėsta apie 50.

Prisikėlimo parap. bažnyčioje gedulingas pamaldas laikė Tėvas Kornelijus Bučmys, O. F. M., asistuojant Šv. Jono par. klebonui kun. P. Ažubaliui ir Tėvui Rafaeliui, OFM. T. Bučmys pasakė velionį apibūdinančią pamokslą. Giedėjo sol. V. Verikaitis ir prof. Stp. Kairys smuikavo, vargonuojant kun. Jurkšui. Bažnyčia buvo pilna žmonių. Per visą bažnyčią špeliiariais stovėjo jauniejai skautai, nes ne tik velionis buvo skautas, bet jo vyresnioji dukrelė ir sūnelis priklausė skautams. Inžinierius s-gos nariai buvo karsto nešėjai. Į kapines lydėjo apie 100 mašinų vilkstinė.

Firma, kurioje velionis dirbo, atsiuntė našlei 2000 dol. čekį, kaip asmenišką dovaną ir laidotuvių metu prisintė moterį velionies vaikams globoti.

Lito nariai prašomi šį mėnesį paskubinti skolų ir palūkanų mokėjimus, nenutęsianti iki mėnesio galo, kas palengvintų metinį „Lito“ knygų užbaigimą.

DISTRICT ESTATE BROKERS

Montreal Real Estate Board Nariai
3907 Rosemont Blvd.
Tel. 722-2472
Namai, žemė, paskolos.
A. Gražys — 739-9328
P. Jasutis — LA 2-7879
M. Roth — RE 7-9353
10 metų patirtis.

ROYAL —

LONDON - LANCASHIRE
Draudimo Bendrovės
Yra atstovaujamos:

A D A M O N I S
INSURANCE AGENCY INC.
Quebec Insurance Brokers
Association Nariai
3907 Rosemont Blvd.
Tel.: 722 2472
Gaisras — Automobiliai — Nelaimingi atsitikimai.

Tikslus ir greitas patarnavimas.

Velionis A. Šlapšys buvo gimęs 1927. I. 25. Šiauliuose. Pradžios moksle gavo Tauragėje ir gimnazijos — Pagėgiuose. Su tėvais atsidūręs tremtyje, 1947 baigė Luebeco lietuvių tremties gimnaziją ir pradėjo inžinerijos studijas Pabaltijo universitete Pinneberge. Su tėvais, broliu ir seserimi atvykęs į Kanadą dirbo įvairių fizinių darbų ir kiek sutaupe pinigų tęsė studijas Toronto universitete, kurį baigė 1955 m. ir gavo elektros inžinieriaus diplomą. Dar studijuodamas, 1952 m. sukūrė lietuvišką šeimą, veddamas Apolioniją Nuraite, kuri pati dirbdama padėjo vyriui baigti mokslą.

Baigęs studijas, velionis dirbo Phiups bendrovėje, Toronto Hydro ir paskutiniu metu Trigon bendrovėje. Visur, kur jis dirbo, buvo labai vertinamas ir savo sumanumų kopė visų aukštesnes bei atsakomines tarnybos pareigas.

Tėbūnie jam lengva šios dangės žemelė, o jo paliktai šeimai ir artimiesiems didžio skausmo valandoje, reikiama nuoširdi užuojauta. St. B. LIET. KARALIAUS MINDAUGO

700 metų mirties sukakties paminėjimas įvyko Bloor Collegiate auditorijoje. Programoje buvo istoriko prof. J. Jakšto paskaita, sol. V. Žiemelytės dainos.

ŠEŠTADIENINĖJE MOKYKLOJE

yra Tėvų Diena šeštadienį gr. 14 d. Tėveliai prašomi ateiti į mokyklą 10.40 val., pasikalbėti su auklėtojais ir taad, kartu su vaikais, grįžti į namus.

DAINIETES RENKA

aukas Vokietijoje likusiems se neliams sušelpiti.

P. BICKIENĖS IR J. VAZNELIO

koncertas bus Prisi. salėje šį šeštadienį, gruodžio 14 d., 7.30 val. vak.

● **Pris. par. vajuas** rinkliavoje per visą lapkričio mėn. bažnyčioje viso suaukota 3,142.48 dol.

● **Kun. B. Pacevičiui** pagerbti rengiamasis komitetas, turėdamas susidariusias aplinkybes, su apgailestavimu praneša visuomenei, kad š. m. gruodžio 15 d. kun. B. Pacevičiui pagerbti ruošiamas minėjimas yra atšaukiamas.

LAIKRODININKAS

ANTANAS ZUKAS

1855 WELLINGTON ST.

Tel. WE 2-0644.

TAISAU IR PARDUODU

ZEMOMIS KAINOMIS

LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.

PINE LAND CORP.

agentas ROMAS VERBYLA
Investavimui žemė St. Hubert, netoli St. Helen salos (1967 m. pas. parodos vieta).
Telef. 254-4287 ir VI 4-9254.
Adresas: 5360 Beaubien, Apt. 4. Rosemont.